

Jaarverslag 2018/2019

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

Jaarverslag over 2018/2019

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

1964 met 'Koningin Wilhelmina', 'Manswaard' en 'De Dageraad' in de nieuwe Texelse veerhaven

TESO

Inhoud

Jaarverslag over 2018/2019 van de Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming.....	5
I – Verslag van de directie aan de aandeelhouders	6
II – Verslag van de Raad van Commissarissen	18
III – Geconsolideerde jaarrekening	20
Geconsolideerde balans.....	20
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	22
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	23
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	26
1. Algemeen.....	26
2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva	28
3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat.....	31
4. Materiële vaste activa.....	33
5. Financiële vaste activa.....	34
6. Voorraden.....	34
7. Te ontvangen rente	34
8. Belastingen en premies sociale verzekeringen.....	34
9. Overige vorderingen en overlopende activa	36
10. Liquide middelen	36
11. Groepsvermogen	36
12. Voorzieningen	36
13. Overige schulden.....	37
14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen.....	37
15. Netto-omzet.....	37
16. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten.....	38
17. Uitkomst der financiële baten en lasten	39
18. Belastingen.....	39
IV – Vennootschappelijke jaarrekening	40
Vennootschappelijke balans.....	40
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening.....	42
19. Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening	43
20. Materiële vaste activa.....	43
21. Financiële vaste activa.....	44
22. Overige vorderingen en overlopende activa	44
23. Liquide middelen.....	44
24. Eigen vermogen	44
25. Overige schulden.....	45
26. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten.....	46
27. Uitkomst der financiële baten en lasten	46
28. Belastingen.....	47
29. Gebeurtenissen na balansdatum	47
30. Winstbestemming	47
V – Overige gegevens	50
VI – Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	52

Ms. ‘Schulpengat’ op 31 oktober 2018 voor de kust van Hoek van Holland tijdens haar laatste vaart met als eindbestemming Galloo in Gent

Jaarverslag over 2018/2019

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming

gevestigd te Texel, Pontweg 1
1797 SN Den Hoorn
telefoon: 0222 - 369600
telefax: 0222 - 369613
internet: www.teso.nl
e-mail: directie@teso.nl

Uit te brengen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, te houden op vrijdag 27 september 2019.

Personalia

Raad van Commissarissen

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris (commissaris vanaf 2009)
P.J.M. Poelmann, vice-president (commissaris vanaf 2012)
mr. J. Dogger, secretaris (commissaris vanaf 2004)
S. Bakker RA (commissaris vanaf 2015)
ing. M.E. Duin (commissaris vanaf 2018)

Directie

mr. drs. C.H.S. de Waal

Doelstelling

Artikel 2 van de statuten:

'Het doel van de vennootschap is het exploiteren van een bootdienst tussen Texel en Den Helder en, in het algemeen, het verbeteren van de verbindingen van Texel met de vaste wal. De vennootschap kan deelnemen in andere vennootschappen of ondernemingen en directievoeren over vennootschappen of ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel'.

Ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noordwest-Holland te Alkmaar, onder nummer 37000097.

I – Verslag van de directie aan de aandeelhouders

Algemeen

In het boekjaar 2018/2019 heeft Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming (verder: TESO) de vruchten kunnen plukken van het in de vaart brengen van ms. 'Texelstroom'. Dankzij de toepassing van duurzame technieken aan boord van het nieuwe vlaggenschip werd de schadelijke uitstoot significant verminderd en is het brandstofverbruik gereduceerd.

Dankzij een uitbreiding van het aantal afvaarten en de verruiming van de vervoerscapaciteit van de schepen, waarin werd geïnvesteerd anticiperend op de geprognosticeerde vervoersgroei, was er dit boekjaar opnieuw sprake van een afname van het aantal voertuigbestuurders dat met enige wachttijd werd geconfronteerd. Meer over de door TESO geleverde vervoersprestatie leest u hieronder in dit directieverslag.

Sinds 1 januari 2019 wordt bij de aanschaf van Waddenveerbotten en bij dienstverlening ten behoeve van deze schepen 21% omzetbelasting in rekening gebracht (in plaats van voorheen nul procent). TESO en de gemeente Texel hebben in reactie hierop bij de regering aangedrongen op financiële compensatie voor Texel, omdat als direct gevolg van deze belastingmaatregel op termijn de prijs van het bootkaartje dient te worden verhoogd. Dit heeft geresulteerd in toekenning van een eenmalige financiële compensatiebijdrage aan de gemeente Texel.

TESO zag zich aan het einde van dit boekjaar geconfronteerd met het besluit van Stichting Texels Museum om af te zien van de mogelijkheid om het stuurhuis van de Schulpengat op het terrein van Kaap Skil te plaatsen. Kort nadat dit besluit via de media bekend werd gemaakt, bleek hoezeer er op Texel sprake is van draagvlak voor het behoud van dit stuurhuis, want vrijwel direct hebben meerdere partijen zich tot TESO gewend met voorstellen om het stuurhuis en de tentoonstelling op locaties elders op het eiland open te stellen voor publiek. Naar aanleiding van deze betrokken reacties uit de Texelse samenleving is TESO gesterkt in haar voorname om het stuurhuis uiterlijk in 2020 op Texel te laten terugkeren.

Vervoersontwikkeling

Kwantiteit

Uit de kwantitatieve vervoersgroei in het boekjaar 2018/2019 blijkt dat de bestemming Texel vooralsnog onverminderd aan populariteit wint. Het aantal personenovertochten is met 3,9% gestegen (tot 4,29 miljoen passagiers) en de omvang van het voertuigenvervoer nam net als vorig boekjaar toe met 3,4%. In de maand augustus, traditioneel de drukste vervoersmaand, hebben voor het eerst meer dan 100.000 voertuigen (PAE) in één maand de oversteek gemaakt van Den Helder naar Texel. Dankzij de toegenomen voorverkoop van e-tickets, de grotere capaciteit van ms. 'Texelstroom' en de frequente inzet van ms. 'Dokter Wagemaker' is TESO erin geslaagd om de mobiliteitsbewegingen in augustus adequaat te faciliteren.

Goed nieuws voor de reizigers is dat in het boekjaar 2018/2019 dit aantal verder is afgenomen tot 58.154 wachtende voertuigen. Dit betekent dat ruim 96% (v.j. 94%) van de voertuigen na aankomst op de veerhavens gebruik kon maken van de eerstvolgende afvaart. Een positief effect van deze ontwikkeling is dat de capaciteit van de opstel terreinen relatief vaak toereikend is geweest voor het bufferen van het verkeer en dat er daardoor slechts in uitzonderlijke gevallen files op de aan- en toevoerwegen zijn ontstaan als gevolg van een tekortschietende capaciteit van deze terreinen.

De gemiddelde bezettingsgraad van de voertuigdekken is gedaald tot 34,93 % (v.j. 35,40%), hetgeen zich voornamelijk laat verklaren door het feit dat ms. 'Schulpengat' definitief uit de vaart is genomen en ms. 'Texelstroom' vaker werd ingezet dan in het boekjaar 2017/2018.

„ Dit is het laagste aantal vervallen afvaarten sinds het boekjaar 2010/2011 „

Kwaliteit

In het boekjaar 2018/2019 zijn in totaal 14.094 (v.j. 13.912) afvaarten georganiseerd. Daarvan zijn er 10.450 uitgevoerd met ms. 'Texelstroom' en 3.644 met ms. 'Dokter Wagemaker'. Daarnaast zijn in totaal 10 (v.j. 82) afvaarten vervallen. Dit is het laagste aantal vervallen afvaarten sinds het boekjaar 2010/2011. Het aantal spoedeisende ziekenreizen, dat in de nachtelijke uren door TESO werd uitgevoerd op basis van oproepen van de alarmcentrale van de Veiligheidsregio, was met een aantal van 155 reizen nooit eerder zo hoog. Vanwege de in de vervoersvraag tot uitdrukking komende verbreding van de schouders van het toeristisch hoogseizoen naar de maanden maart en oktober, heeft TESO met ingang van het kalenderjaar 2018 de zomerdienstregeling met die twee maanden verlengd. Connexxion zorgt bij deze extra afvaarten op de zondagochtend voor een aansluitende busverbinding, zodat ook voetgangers hier optimaal van profiteren.

In het jaarverslag 2017/2018 werd gemeld dat dankzij de grotere capaciteit van de schepen het aantal wachtende voertuigen was gedaald van 139.673 tot 90.339.

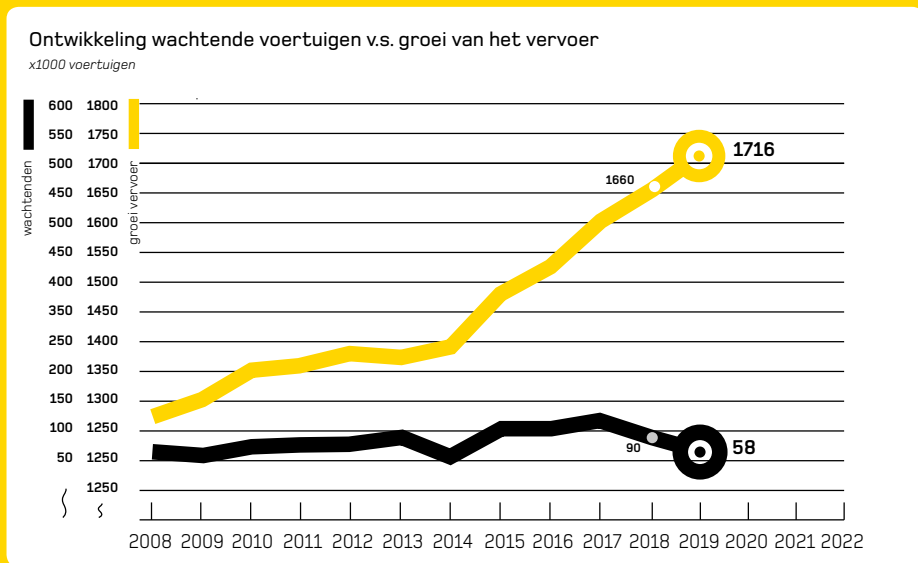
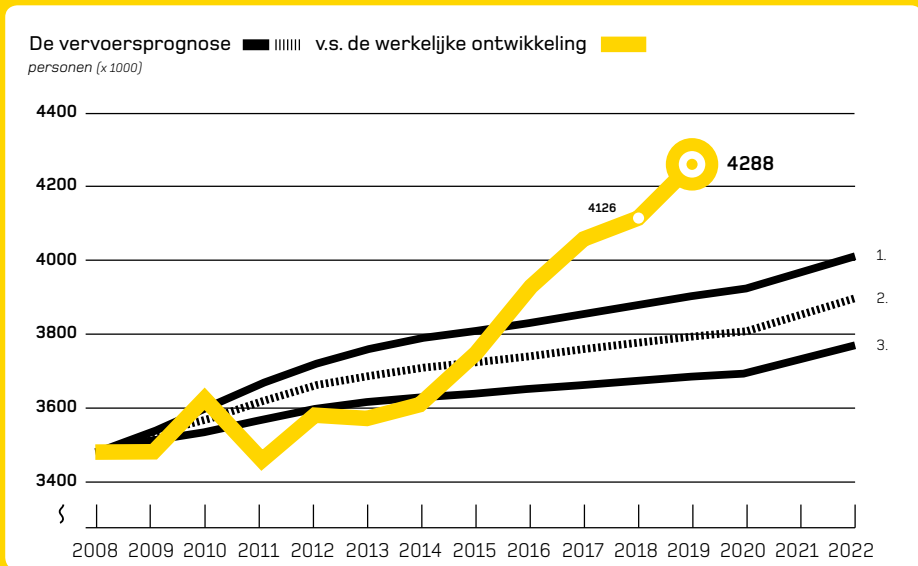
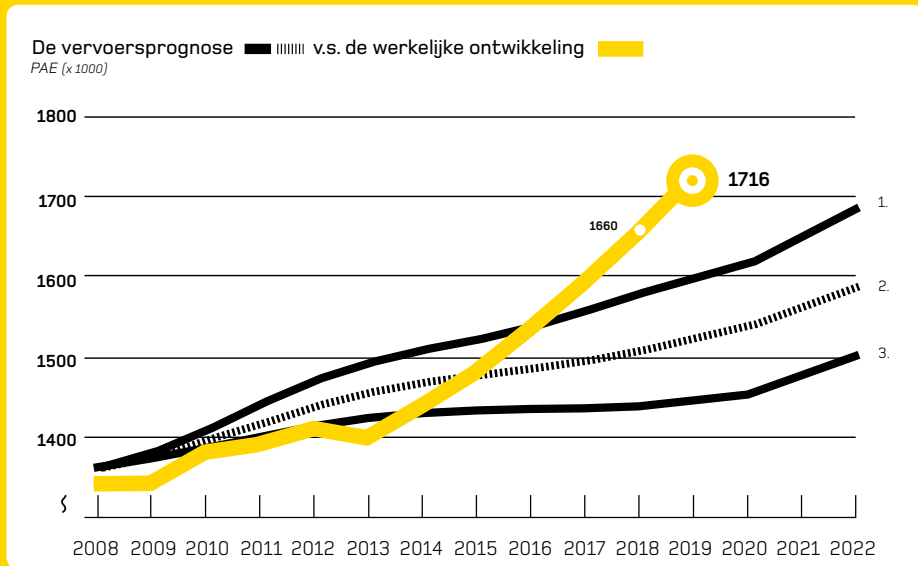
De uitslag van de 'passagiersmonitor' is gebaseerd op 24.236 (v.j. 21.323) ingevulde vragenformulieren. TESO is de reizigers bijzonder erkentelijk voor hun medewerking aan dit onderzoek. De totale dienstverlening is dit jaar gewaardeerd met een algemeen rapportcijfer 8,40 (v.j. 8,38). Het hoogste waarderingscijfer op dit onderdeel sedert de start van de meting in 2002. Van de 15 aspecten die onderdeel uitmaken van de passagiersmonitor zijn er 12 met het door TESO gehanteerde normcijfer 8,0 of hoger gewaardeerd. Bij twee van de drie aspecten die nog lager dan een 8,0 scoren is de waardering opnieuw toegenomen: het cijfer voor de prijs/kwaliteitverhouding steeg van een 7,92 naar een 7,97 en het cijfer voor de horecavoorzieningen op de veerhavens ging van een 7,60 naar een 7,66. De waardering voor de 'parkeer- en stallingsmogelijkheden' is met een cijfer 7,75 nagenoeg gelijk aan vorig jaar. TESO is voornemens om in het boekjaar 2019/2020 samen met de gemeente Den Helder en de gemeente Texel te onderzoeken hoe het aantal parkeerplaatsen bij de veerhaven in Den Helder in de nabije toekomst uitgebreid kan worden.

- 1. maximum scenario
- 2. midden scenario
- 3. minimum scenario

- 1. maximum scenario
- 2. midden scenario
- 3. minimum scenario

Bedrijfsontwikkeling

In het boekjaar 2018/2019 zijn diverse modificaties uitgevoerd ten behoeve van een betrouwbare inzet van ms. 'Texelstroom'. Dankzij de batterijen wordt de energie aan boord relatief efficiënt opgewekt, waardoor het schip tijdens de vaart gemiddeld genomen ruim één motor minder gebruikt dan ms. 'Dokter Wagemaker'. Dit is goed voor het milieu en levert een financiële besparing op dankzij de reductie van de motordraaiuren en een verlaging van het brandstofverbruik.

Het totale dieselverbruik van de TESO schepen is sinds het in de vaart brengen van ms. 'Texelstroom' met 35% afgenomen, van 4,5 miljoen liter in het boekjaar 2016/2017 tot 2,9 miljoen liter in het onderhavige boekjaar. Deze reductie van het dieselverbruik is enerzijds gerealiseerd dankzij het lagere, efficiëntere energieverbruik en anderzijds dankzij het gebruik van CNG. De keuze voor CNG was voornamelijk ingegeven door de wens van TESO om niet langer afhankelijk te willen zijn van één type brandstof (diesel) in combinatie met de ambitie om de schadelijke uitstoot te willen verminderen. Per heden kan worden vastgesteld dat de uitstoot beduidend is gereduceerd: zo komt er ruim 75% minder fijnstof en 50% minder stikstof uit de schoorstenen van ms. 'Texelstroom'. Op deze manier is door TESO een belangrijke stap gezet voor wat haar ambitie betreft om vanaf 2040 volledig emissieloos te varen.

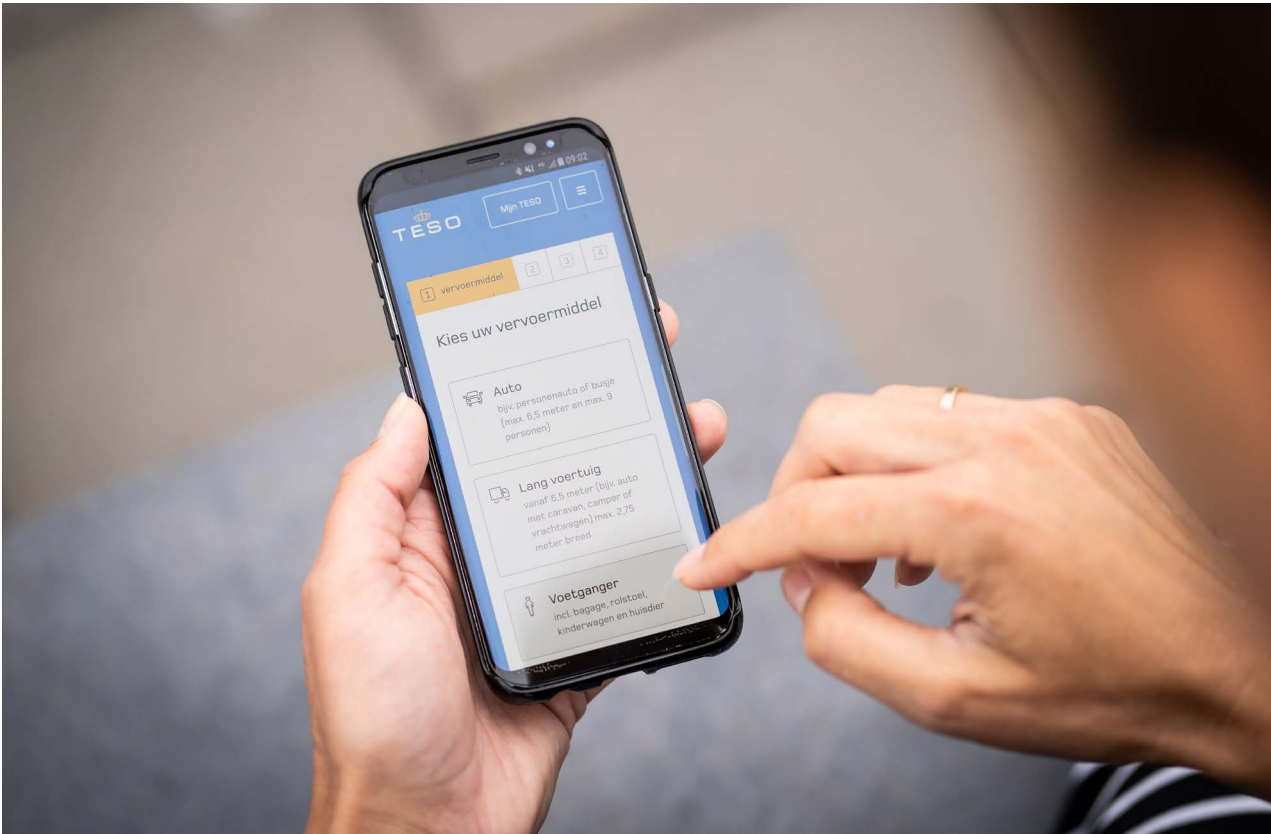
Vermeldenswaardig is dat een additionele vermindering van schadelijke uitstoot wordt gerealiseerd doordat voor de levering van CNG gebruik wordt gemaakt van een vaste leiding in de grond in plaats van de bunkerboten die benodigd zijn voor de levering van diesel. Daarnaast kon afgelopen zomer, dankzij de aanwezigheid van de voor TESO aangelegde CNG infrastructuur, ook het Texelse openbaar vervoer de overstap maken naar het gebruik van CNG: met als resultaat dat de nieuwe bussen van Connexxion op het eiland 75% minder koolstofdioxide en fijnstof uitstoten.

Ms. 'Dokter Wagemaker' onderging in het najaar van 2018 bij Damen in Amsterdam het vijfjaarlijks groot onderhoud, waarbij tevens de scheepscertificaten zijn vernieuwd. Op basis van de positieve ervaringen met de zonnepanelen op ms. 'Texelstroom' wordt thans overwogen om zonnepanelen te plaatsen op het atrium van ms. 'Dokter Wagemaker'. TESO verwacht de vaart met dit schip daarnaast verder te kunnen vergroenen door biodiesel en/of BTL (biomasstoliquid) aan de brandstof toe te voegen. Het wachten is op de verkrijgbaarheid van deze brandstoffen, TESO volgt dit op de voet en

hoopt dat zich in 2019 een geschikte mogelijkheid zal aandienen voor gedeeltelijke substitutie van het dieselverbruik door deze groene brandstoffen.

De scheepsmakelaar die eerder ms. 'Molengat' verkocht, heeft zich vanaf 2015 ingespannen om een geschikte koper te vinden voor ms. 'Schulpengat'. Geïnteresseerden toonden zich positief over de in hun ogen redelijke vraagprijs en goede conditie van dit "schip op leeftijd". Europese partijen haakten helaas stuk voor stuk af omdat het schip niet voldoende geschikt bleek voor inzet op hun vaarroutes. Dit onder andere vanwege een te geringe vrachtwagen-capaciteit, het feit dat het schip vaste laad- en los faciliteiten in de havens nodig heeft, het dubbeldeksvoertuigdek (vooral ook omdat er in het schip geen directe verbinding tussen die voertuigdekken is) en het ontbreken van slaapfaciliteiten voor de bemanning. Belangstellenden van buiten Europa slaagden er niet in om in conveniërende mate aan te tonen in staat te zijn om passagiers op een veilige en betrouwbare wijze te kunnen vervoeren. Om die reden vond TESO het niet verantwoord om ms. 'Schulpengat' aan één van die partijen toe te vertrouwen.

Het eventueel langer aanhouden van ms. 'Schulpengat' zou hoge additionele kosten met zich meebrengen, terwijl op basis van de ervaring van de afgelopen jaren duidelijk is geworden dat de kans dat zich alsnog een geschikte koper zal aandienen gering is. Om die reden is na zorgvuldige afweging, in samenspraak met de raad van commissarissen, besloten het schip op een duurzame en verantwoorde wijze te laten slopen. Dit heeft in het boekjaar 2018/2019 uiteindelijk geresulteerd in de verkoop van het schip aan Galloo in Gent, alwaar men een maximaal resultaat behaalt voor wat recycling van materialen betreft en de arbeidsomstandigheden relatief goed zijn. Daarbij werd overeengekomen dat een complete scheepsbrug van de Schulpengat als 'nautisch erfgoed' voor Texel behouden zal blijven. De intentie was dit stuurhuis een plek te geven bij museum Kaap Skil in Oudeschild en daar een koppeling te maken met de TESO tentoonstelling, echter in het voorjaar van 2019 heeft de directie van Stichting Texels Museum besloten hiervan af te zien, omdat de focus daar nu bij de palmhoutwrakcollectie ligt. Gegeven de belangstelling voor de huidige tentoonstelling over de veerdienst en de vele enthousiaste reacties over het voornemen om het stuurhuis een plek te geven op Texel heeft TESO besloten in ieder geval uit te zien naar een geschikte alternatieve locatie. Dit betekent dat de opties daarvoor verder in kaart worden gebracht.

De nieuwe website ging live in januari 2019 en is te gebruiken op ieder schermformaat

Voor wat de wallocaties betreft kan worden opgemerkt dat de toegangstechniek van de voorrangsbanen in 2018 het einde van haar levensduur heeft bereikt, hetgeen destijds ondanks extra inzet van autoopstellers helaas incidenteel tot overlast heeft geleid voor de gebruikers van de voorrangsbanen. Begin 2019 is deze technische infrastructuur vernieuwd door de leveranciers die vorig boekjaar de nieuwe voertuigautomaten hebben geleverd. Bij de voorrangsbanen wordt thans bewust nog geen gebruik gemaakt van automatische kentekenherkenning, omdat de fysieke voorrangskaarten in geval van drukte getoond dienen te worden bij controlepunten op toegangswegen naar de veerhavens en de voorrangsbanen uitsluitend gebruikt worden door vaste reizigers die weten hoe de kaart gebruikt dient te worden om zich snel toegang te kunnen verschaffen tot de voorrangsbanen.

Dankzij constructieve samenwerking met de provincie Noord-Holland kon op vrijdag 6 juli 2018 een pilot van start gaan die tot doel had te bewerkstelligen dat de in geval van drukte te beperkte opnamecapaciteit van de op de veerhaven aansluitende weginfrastructuur bij het afrijden van de boot in Den Helder, niet langer zal leiden tot een vertraagde aanvang van het laden van de schepen. Tijdens de pilot bleek dat door gebruik te maken van de busbaan als bufferzone, nadat de bus

daar is gepasseerd, de totale laad- en lostijd op dergelijke drukke momenten met bijna 10% kon worden verkort. Op basis van deze positieve uitkomst is besloten dat de pilot in 2019 zal worden voorgezet, hetgeen er toe zal bijdragen dat de schepen tijdens piekdrukke met zo min mogelijk vertraging kunnen vertrekken.

Ten behoeve van het wisselen van de medewerkers van de ochtend- naar de middagloketdienst was er dagelijks na het vertrek van de afvaart van 13:30 een zogenaamde 'verkoopstop', waarbij alle loketten ongeveer 10 minuten werden gesloten. Dit had op drukke dagen, waarop beide schepen in de vaart zijn, tot gevolg dat voor de toegangsverlening aan voertuigen voor de afvaart van 14:00 gemiddeld genomen slechts 20 minuten beschikbaar was (in plaats van 30 minuten). Regelmatig bleek het daardoor niet mogelijk om tijdig aan 300 PAE toegang te kunnen verlenen. In dat geval werd de dekcapaciteit van de afvaart van 14:00 vanuit Den Helder niet volledig benut en werden reizigers daardoor met wachttijd geconfronteerd. Afgelopen zomer is de procedure aangepast om de capaciteit van de afvaarten om 14:00 volledig te kunnen benutten. Door alleen de loketten waar een wissel plaatsvindt te sluiten en de overige loketten, inclusief de drie voertuigautomaten, open te laten wordt het beoogde effect gesorteerd.

Op de Texelse veerhaven heeft Op de Boot (Rebotex B.V.) de exploitatie van de snackkiosk overgenomen van de familie Stolk. TESO is de familie Stolk erkentelijk voor hun inzet om bezoekers van de veerhaven daar jarenlang op dagelijkse basis gastvrij te ontvangen met een breed assortiment aan spijsen en dranken. Na de overdracht is de kiosk kort gesloten geweest voor een bescheiden opknappbeurt, zodat daar een frisse start kon worden gemaakt door Op de Boot. Op termijn volgt mogelijk een verbouwing om het wachtlokaal, de toiletgroepen en de horecavoorziening intern met elkaar te verbinden en daarbij een kwaliteitsverbetering te realiseren. Dit met als doel om de reizigers die op de volgende afvaart wachten daar een prettiger en comfortabel verblijf te kunnen bieden, met alle voorzieningen binnen handbereik.

De spreiding van het aandelenbezit zet door. Het afgelopen boekjaar zijn 78 (v.j. 64) aandelen van eigenaar gewisseld en per einde boekjaar zijn er in totaal 3.156 (v.j. 3.151) aandeelhouders.

Resultaat

In de vennootschappelijke jaarrekening is de omzet met ruim zeven procent toegenomen tot € 25.982.000 (v.j. € 24.215.000). Deze stijging wordt hoofdzakelijk verklaard door de groei van het voertuigenvervoer met 3,4% (v.j. 3,4%) en daarnaast door een kostendekkende vergoeding die TESO met ingang van 2018 ontvangt voor afvaarten die worden uitgevoerd in opdracht van de Veiligheidsregio. Het omzetaandeel van de online ticketverkoop is toegenomen tot 36,2% (v.j. 31,8%). De kostprijs van de omzet is met bijna 2% gedaald tot € 20.007.000 (v.j. € 20.381.000). Dankzij het lagere energieverbruik per afvaart en het CNG gebruik daalden de brandstofkosten met 4,4%. In perspectief van de stijging van de inkoopprijs van diesel met 21% ten opzichte van het vorige boekjaar en de toename van het aantal uitgevoerde afvaarten is dit een resultaat om gepast trots op te zijn. De afschrijvingen zijn toegenomen tot € 6.880.000. De rentebaten zijn gedaald van € 65.000 tot € 45.000. Als gevolg van vornoemde stijging van de omzet en de gerealiseerde daling van de kosten is het resultaat na belastingen toegenomen van vorig jaar € 1.329.000 tot € 2.101.000 in het boekjaar 2018/2019.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de opbrengsten en kosten van groepsmaatschappij Rebotex B.V. (Op de Boot) toegevoegd. Rebotex B.V. heeft in het boekjaar 2018/2019 een omzet gerealiseerd van € 3.916.000 (v.j. € 3.676.000). Naast de jaarlijks geïndexeerde pachtsom is er sprake van een positief resultaat ad. € 98.000 (v.j. € 162.000).

Tarieven

De vervoerstarieven zijn opnieuw niet verhoogd. Dankzij ms. "Texelstroom" zijn de energieverbruikskosten lager dan werd voorzien en is het verantwoord gebleken om het besluit te nemen om de tarieven opnieuw ongemoeid te laten. Dankzij het doorlopend streven naar 'betaalbaarheid voor alle gebruikers' zijn de vervoerstarieven nu lager dan in 2002. Dit is het succes van het TESO model, oftewel de positieve uitkomst van het feit dat de onderneming zuiver functioneert als gebruikersorganisatie die in het belang van haar passagiers voortdurend streeft naar veiligheid, continuïteit, kwaliteit, duurzaamheid en betaalbaarheid.

Met ingang van 1 januari 2019 wordt bij aanschaf van veerboten en bij dienstverlening ten behoeve van deze schepen 21% omzetbelasting in rekening gebracht in plaats van voorheen 0%. TESO zal uiterlijk bij aanschaf van de volgende veerboot genoodzaakt zijn om deze additionele inkoopkosten door te belasten aan haar reizigers. Dit zal dan geschieden via een verhoging van de prijs van het bootkaartje of indirect door omzetbelasting op het bootkaartje te gaan heffen. Vooralsnog lijkt het voor de reizigers in financiële zin het minst nadelig om de komende jaren eerst de tarieven gefaseerd te verhogen, wanneer dat noodzakelijk is om de stijging van de inkoopkosten als gevolg van de omzetbelasting te compenseren. Besluitvorming ten aanzien van het tarievenbeleid vindt jaarlijks plaats aan de hand van het lange termijn financieel plan.

Medewerkers

Het gemiddelde aantal TESO medewerkers is op basis van verloonde mensjaren 102,7 (v.j. 102,4). Bij Op de Boot (Rebotex B.V.) waren op basis van verloonde mensjaren gemiddeld 32,1 (v.j. 31,8) mensen werkzaam. Deze gemiddelden zijn opgebouwd door de inzet van 144 medewerkers bij TESO en 51 medewerkers bij Op de Boot (Rebotex B.V.).

Risicobeheersing

TESO is in 1907 door de Texelaars opgericht met als doelstelling om met een eigen veerdienst, een eigen vervoersorganisatie van de reizigers voor de reizigers, optimaal invulling te geven aan een goede bereikbaarheid van het eiland. Sindsdien is het doel van TESO ongewijzigd gebleven. Om nu en in de toekomst optimaal invulling te kunnen blijven geven aan deze doelstelling stelt TESO hoge eisen aan haar presteren op de resultaatgebieden veiligheid, continuïteit, kwaliteit, betrouwbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid. Jaarlijks worden geïdentificeerde verbetermogelijkheden en risico's onderzocht wordt welke actie vereist is om hier adequaat naar te handelen. Vervolgens vloeien hier keuzes uit voort die een belangrijk onderdeel vormen van de bedrijfsbegroting voor het volgende boekjaar. Het beleid van TESO is risicoavers waarbij risicomanagement in alle lagen van de organisatie wordt erkend als een proces van primair belang. Iedereen draagt bij aan het identificeren van risico's en bijbehorende beheersingsmogelijkheden.

Op het niveau van de raad van commissarissen en het management ligt het zwaartepunt bij het strategisch bewustzijn en binnen de organisatie voornamelijk bij operatie, financiën en compliance. Ten behoeve van het risicomanagement worden diverse instrumenten ingezet, zoals onder andere de interne audits, de externe ISO/ISM audits door classificatiebureau Lloyds Register, de pas-sagiersmonitor, (tussentijdse) controles door accountant EY, klachten- en incidentenrapportages, kas- en voor-raadcontroles en 5-jaarlijks RI&E inzake de arbeids-risico's. Verdergaande digitalisering ondersteunt TESO in haar ambitie om operationele processen te versnellen. Vanwege de complexiteit van het ICT-landschap en de daaraan verbonden risico's, afgezet tegen de relatief beperkte omvang van de TESO organisatie, is de faciliterende rol op dit vlak hoofdzakelijk uitbesteed aan ter zake deskundige externe partijen. Zo is het werkplekbeheer centraal belegd bij een leverancier die voldoet aan ISO 9001:2015, ISO 27001, PCI-DSS, ISO 14001 en ISAE 3402

Met oog voor relevante ontwikkelingen in de omgeving van TESO wordt op basis van de begroting, alsmede aan de hand van de financiële en operationele kwartaal-rapportages, de bedrijfsontwikkeling actief gemonitord om tussentijds te kunnen bijsturen indien dat vereist is. Het vermogensbeheer en cashmanagement vinden plaats aan de hand van het beleggingsstatuut, waarvan financiële instellingen die dienstverlenend zijn aan TESO over een exemplaar beschikken.

Om de kwaliteit en deskundigheid van de interne organisatie te waarborgen zijn er, naast vrijwillige studiefaciliteiten, voor een aantal functies verplichte opleidingen en worden er veiligheidstrainingen aan boord van de schepen georganiseerd. Om adequaat te kunnen inspelen op relevante veranderingen in de externe omgeving wordt in toenemende mate een beroep gedaan op het aanpassingsvermogen en de flexibiliteit van de medewerkers. Voor zover dit belangrijke wijzigingen in de organisatie tot gevolg heeft, wordt hieromtrent vooraf advies van de ondernemingsraad ingewonnen. Het resultaat van voornoemde aanpak is dat TESO de achterliggende jaren met het geboekte succes ten aanzien van de noodaanlandingen in Den Helder en op Texel, erkenning vanuit de externe omgeving vanwege de voorttrekkersrol op het gebied van duurzaamheid, reductie van het brandstofverbruik per vervoerde eenheid, het verminderen van de afhankelijkheid van diesel, het kunnen verwerven van een veerboot op basis van de daartoe vooraf aan de hand van een lange termijn financieel plan gespaarde financiële middelen en het doorvoeren van minimale tariefsverhogingen, thans in de positie verkeert om optimaal invulling te kunnen blijven geven aan haar statutaire doelstelling: "het verbeteren van de verbindingen van Texel met de vaste wal".

Bedrijfsmatige risico's die zich in het boekjaar 2018/2019 hebben voorgedaan c.q. hebben geopenbaard betreffen diverse operationele aandachtspunten die voortvloeien uit de trendmatig hogere vervoersgroei dan werd voorzien in de DTV vervoersprognose tot 2040 en de afhankelijkheid van de in slechte staat van onderhoud verkerende afmeerinrichtingen, waaraan Rijkswaterstaat in 2023 grootschalige vervangings- en renovatiewerkzaamheden (V&R, tranche 4) zal gaan uitvoeren.

Een uitdaging die thans prioriteit geniet is het realiseren van een verdere optimalisering van de verkeerskundige afwikkeling op en rondom de veerhaven van Den Helder. Een pilot met het bufferen van voertuigen op de busbaan in Den Helder is succesvol gebleken en wordt in 2019 vervolgd.

In vervolg op wat hiervoor is vermeld over de kwantitatieve vervoersontwikkeling is het relevant om te constateren dat er op Texel thans met breed draagvlak wordt nagedacht over implementatie van maatregelen die mogelijk een rem zetten op de kwantitatieve vervolgentwikkeling. De titel van het Texelse coalitieakkoord van 3 mei 2018 van Texels Belang, VVD en GroenLinks is wat dat betreft veelzeggend: 'Balans Brengen'. Om te bevorderen dat proactieve, passende maatregelen worden getroffen die er toe zullen bijdragen dat Texel op termijn goed bereikbaar blijft, zal TESO haar inzichten met verantwoordelijken op de relevante beleidsterreinen blijven delen.

Op 1 februari 2019 bezochten de RvC en de directeur Galloo om een indruk te verkrijgen van het verloop van de sloopwerkzaamheden

Innovatie

Het Institute of Marine Engineering, Science and Technology (IMAREST), heeft een over ms. 'Texelstroom' verzorgde presentatie met de titel 'TESO new ferry Texelstroom: design and operational experiences' uitgeroepen tot de beste lezing van 2018. De oorkonde werd op 4 juni 2019 in ontvangst genomen. In Noorwegen brengt rederij Norled in 2023 de eerste waterstof-elektrische veerboot in de vaart. TESO volgt de ontwikkelingen bij dit project op de voet, om de inzichten die daar worden opgedaan in de toekomst te kunnen gebruiken bij de oriëntatie op het scheepsontwerp van de volgende TESO veerboot die omstreeks 2031 ms. 'Dokter Wagemaker' zal gaan vervangen.

Sinds juni 2014 meren de veerboten in Den Helder af met gebruikmaking van een duurzaam afmeersysteem. Eerder dan werd voorzien bleek deze afmeerinstallatie aan groot onderhoud toe te zijn. De moormasters zijn in februari van het ponton in de veerhaven verwijderd ten behoeve van het onderhoud. Onder regie van de technische dienst van TESO is, in nauwe samenwerking met de partij die de onderhoudswerkzaamheden heeft verricht, een modificatie uitgevoerd aan de installatie en het ponton, om de robuustheid van de installatie te verbeteren en daarmee de technische levensduur van de installatie te verlengen.

Bij het laden van de schepen is geprofitteerd van de snellere werking van de nieuwe verkoopautomatisering. De transactietijd per automatische voertuigtoelating is ruimschoots gehalveerd en een steeds groter gedeelte van de personenauto's beschikt bij aankomst op de veerhaven over een ticket waarop kentekenherkenning als afwaarderingsmethode is geactiveerd.

Op basis van de vormgeving van de nieuwe website wordt bevorderd dat bestuurders van personenauto's zich bewust zijn van de mogelijkheid om bij aanschaf van een ticket kentekenherkenning te activeren. In januari ging deze website live met positief gevolg: in de maand maart werd 1 op de 3 boottickets online aangeschaft, terwijl dit een jaar eerder in de maand maart 2018 'slechts' bij 1 op de 4 tickets het geval was. Een verdere toename van de voorverkoop van tickets wordt nagestreefd vanwege het gemak voor de klant en de verkorting van de transactietijd bij alle loketten (bemand en automatisch), daarmee wordt bereikt dat bij de bemande loketten de overige voertuigcategorieën sneller worden toegelaten.

“ De transactietijd per automatische voertuigtoelating is
ruimschoots gehalveerd... ”

Om logiesvertrekkers en verhuurderorganisaties in staat te stellen om aan hun gasten bij het ge-boekte verblijf een bootticket te kunnen aan-bieden, met toegangsverlening op basis van auto-matische kentekenherkenning, wordt thans een systeem ontwikkeld dat mogelijk maakt dat aan deze partijen met ingang van 2020 de mogelijkheid wordt geboden dergelijke tickets aan te kunnen schaffen voor hun gasten.

Toekomst

In de kalender van Rijkswaterstaat staat in 2023 het vervangings- en renovatieproject aanleg-inrichtingen Den Helder en Texel gepland (V&R, tranche 4). TESO heeft recentelijk kennisgemaakt met de projectleiding en zal in de loop van 2019 met andere belanghebbenden bij een variantenstudie worden betrokken. Gedurende de werkzaamheden zal er sprake zijn van overlast, niet duidelijk is in welke mate dit de bereikbaarheid van Texel zal aantasten. Omdat thans evenmin bekend is wat de impact en reikwijdte zal zijn van dit project heeft TESO besloten om een aantal voorgenomen inves-teringen in de walinfrastructuur op te schorten. Zo zal bijvoorbeeld de oprit in Den Helder voorals-nog niet van twee rijbanen worden voorzien. Het is onverstandig om te investeren in dit soort bouw-kundige aanpassingen zolang niet zeker is wat daarmee gebeurt in 2023.

Het plan om de veerhaven in Den Helder naar de NO-oever te verplaatsen is definitief van de baan (om redenen van planologische, financiële en infra-structurele aard). Dit betekent dat de tot 2040 geprognoseerde vervoersgroei in Den Helder zal moeten worden afgewikkeld met gebruikmaking van de huidige veerhaventerminal. TESO dient zich hier adequaat op voor te bereiden.

Prioriteit ligt bij het optimaliseren van de bereik-baarheid van de veerhaven over de N250, uit-breiding van de opstelcapaciteit en uitbreiding van de parkeercapaciteit. In het boekjaar 2017/2018 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de verkeersbewegingen op de N250 en wat er zoal gedaan kan worden om de doorstroming te verbeteren. In vervolg daarop is september 2018 het 'Manifest N250' aangeboden aan de Statencommissie Mobiliteit en Financiën. De ondertekenaars realiseerden zich bij voorbaat dat de keuze voor één oplossing zou leiden tot reacties van andere partijen dat ook andere oplossingen het onderzoeken waard zijn. Op basis van de ervaring van de afgelopen twintig jaar, waarin voornamelijk weinig vooruitgang is ge-boekt omdat het vizier voortdurend werd verlegd van 'te onderzoeken oplossingsrichting A' naar te 'onderzoeken oplossingsrichting B' enzovoort, zijn de ondertekenaars zich er van bewust dat het van groot belang is om niet opnieuw in die 'valkuil' te stappen. Want juist om die reden is de afgelopen 20 jaar relatief weinig voortgang geboekt.

Vooralsnog is onduidelijk wanneer bewoners van Den Helder en Texel zullen profiteren van door te voeren verbeteringen in de verkeersinfra-structuur. Duidelijk is wel dat er de komende jaren veel op stapel staat in Den Helder: naast de hiervoor benoemde onderhoud- en renovatie-werkzaamheden aan de veerhaven, de verplaat-sing van het stadhuis naar Willemsoord en de introductie van een aangepaste vaarroute voor de pleziervaart, waardoor de Zeedoksluisbrug en Van Kinsbergenbrug vaker geopend zullen worden. Ook de discussie met betrekking tot een eventuele verplaatsing van de Moormanbrug is een factor van belang voor wat de bereikbaar-heidsdiscussie betreft.

Het is een understatement om te stellen dat dit betekent dat de komende jaren uitdagend zullen gaan zijn. TESO vestigt haar hoop op de bereidheid van de voor de coördinatie van de diverse projecten verant-woordelijke partijen om deze projecten integraal te plannen om te kunnen bewerkstelligen dat de overlast hiervan voor bewoners en bedrijven in de regio zoveel mogelijk beperkt blijft.

Dankzij het vaste brugdeel in de noodaanlanding op Texel is TESO daar sinds 2016 niet langer volledig af-hankelijk van de reguliere fuik om voertuigen te kunnen overzetten van en naar Den Helder. Indien de normale fuik niet kan worden gebruikt is het vrijwel direct moge-lijk om uit te wijken naar de noodbrug en de verbinding te continueren met inzet van de beneden voertuig-dekken van de veerboten. In de noodfuik in Den Helder ontbreekt een brugdeel, daar zal Rijkswaterstaat in geval van uitval van de reguliere fuikinstallatie uiterlijk binnen 48 uur een brugdeel in de noodfuik bevestigen. Om te voorkomen dat zich in de toekomst een situatie kan voordoen waarin Texel gedurende 48 uur is afgeslo-ten van de buitenwereld, hetgeen in dat geval tevens tot grote overlast zal leiden voor gemeente Den Helder, zetten de gemeente Texel en TESO zich samen in voor aanschaf van een vast brugdeel dat permanent in de installatie op kan worden bevestigd. TESO is bereid dit eigen brugdeel te verwerven en de gemeente Texel heeft voor de aanschaf reeds een financiële bijdrage ad € 125.000 toegezegd. Om mogelijk te maken dat deze brug permanent in de fuik bevestigd kan worden is Rijkswaterstaat verzocht de hijsbalk en lier ter plaatse te modificeren.

In de passagiersmonitor waarderen de reizigers de parkeer- en stallingsfaciliteiten met een cijfer 7,75. Om te bevorderen dat de tevredenheid op dit onderdeel verder kan toenemen en tevens om de parkeeroverlast voor Den Helder te verminderen, heeft TESO voorge-steld om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren

naar een mogelijke uitbreiding van het aantal parkeer-plaatsen bij de veerhaven in Den Helder. Dit bijvoorbeeld middels het gebruik van een parkeerdek. Omdat dit onderwerp van belang is voor zowel de gemeente Den Helder, gemeente Texel als TESO is besloten dat deze partijen in 2019 gezamenlijk een verkenning zullen uit-voeren en dat Rijkswaterstaat daar als terreinbeheer-der nadrukkelijk bij zal worden betrokken.

De financiële positie is vooralsnog voldoende om de komende jaren de bedrijfsmiddelen op orde te houden. TESO is gestart met de opbouw van liquiditeiten om vervanging van ms. 'Dokter Wagemaker' omstreeks 2031 op basis van eigen middelen mogelijk te maken. De toekomstige resultaatontwikkeling wordt in verre-gaande mate bepaald door de ontwikkeling van het volume van het voertuigvervoer, de effectiviteit van de interne kostenbeheersing, de inkoopprijs van brand-stoffen en de impact van de belastingmaatregel die per 1 januari 2019 is ingegaan, op grond waarvan het BTW tarief op inkoop van en ten behoeve van de TESO schepen is verhoogd van 0% naar 21%.

Texel, 27 juni 2019

mr. drs. C.H.S. de Waal, directeur

De medewerkers van de technische onderhoudsdienst bij een motor
in één van de twee machinekamers van ms. 'Dokter Wagemaker',
v.l.n.r.: Arnold Eelman, Mark Wiering, Erik le Roux, Richard Hensen en Ronald Kuijper

II – Verslag van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft toezicht gehouden op het beleid en op de algemene gang van zaken van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming. De Raad van Commissarissen heeft bij de vervulling van deze taak de in aanmerking komende belangen van de stakeholders bij de vennootschap afgewogen. De Raad van Commissarissen heeft in haar functioneren aangesloten bij de visie en kernwaarden van de organisatie en heeft daarbij nadrukkelijk aandacht gehad voor de continuïteit van de organisatie en daarmee voor de veerdienst Texel – Den Helder.

De Raad van Commissarissen heeft de directie geadviseerd over het te voeren beleid. Deze taak werd uitgevoerd vanuit een proactieve en constructieve benadering, op basis van onderling vertrouwen en vertrouwen naar de directie. Door twee leden van de Raad van Commissarissen is het jaarlijkse functioneringsgesprek met de directie gevoerd, waarvan verslag is gedaan aan de voltallige Raad van Commissarissen.

Naast de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders op de laatste vrijdag in september, heeft de Raad van Commissarissen in het boekjaar nog zesmaal vergaderd en overleg gevoerd met de externe accountant. Tussentijds is er informeel contact geweest tussen individuele leden van de Raad van Commissarissen en de directie over diverse belangwekkende ontwikkelingen. Een vertegenwoordiging van de Raad van Commissarissen heeft een overlegvergadering met de ondernemingsraad van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming bijgewoond.

De Raad van Commissarissen heeft zijn eigen functioneren aan kritische zelfreflectie onderworpen en zorggedragen voor zijn scholing en ontwikkeling. De vergoeding voor de commissarissen is verhoogd en daarbij wordt onverkort uitvoering gegeven aan de geldende afspraken, gebaseerd op een rechtstreekse koppeling aan de vergoeding die geldt voor gemeenteraadsleden.

Vergaderingen van de Raad van Commissarissen

Naast de jaarlijks terugkerende onderwerpen, zoals het te voeren algemeen en financieel beleid, de begroting en de jaarverslaggeving, is in de vergaderingen van de Raad van Commissarissen aandacht geweest voor een aantal specifieke onderwerpen.

Nadat duidelijk was geworden dat een verantwoorde verkoop van ms. ‘Schulpengat’ aan een rederij niet mogelijk was, werd besloten om het schip duurzaam te laten recycleren. De raad van commissarissen heeft met de directeur op 1 februari 2019 een bedrijfsbezoek gebracht aan Gallo en is er van overtuigd dat het schip daar duurzaam is ontmanteld. Na afloop van het boekjaar is helaas bekend geworden dat een van de stuurhuizen niet de beoogde toekomst bij museum Kaap Skil in Oudeschild tegemoet kan zien. Gezien het enthousiasme voor het project krijgt dit in het huidige boekjaar elders een vervolg.

De bereikbaarheid van de veerhavens en de beschikbaarheid van de aanlandingsinrichtingen is één van de permanente aandachtsgebieden van de Raad van Commissarissen. De verouderde staat van de aanlandingsinstallaties van Rijkswaterstaat is helaas een regelmatig terugkerend agendapunt. Het omstreeks 2023 naderende noodzakelijke groot onderhoud zal mogelijk leiden tot een beperking van de vervoerscapaciteit en dan de bereikbaarheid van Texel aantasten. Om de gevolgen voor Texel zo veel mogelijk te kunnen inschatten en reduceren blijft de raad dit volgen. Om de investering in een nieuw schip omstreeks 2031 wederom geheel op basis van eigen middelen te kunnen doen is het van belang om voldoende rendement te behalen op het vermogen. TESO hanteert hierbij een beleggingsstatuut waarbinnen in de financiële markten op verantwoorde wijze naar een optimaal rendement wordt gestreefd. TESO is samenwerkingspartner en co-financier van VVV Texel. De raad van commissarissen laat zich jaarlijks informeren door de VVV teneinde kennis te nemen van de actuele ontwikkelingen en het te voeren beleid.

Het jaarlijkse gesprek met de externe accountant

In dit gesprek dat op 28 juni 2018 is gevoerd, werd door de externe accountant vastgesteld dat de gang van zaken binnen Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming op het gebied van administratieve beheersing in het boekjaar 2017/2018 naar behoren is verlopen. Aansluitend heeft de Raad van Commissarissen besloten de externe accountant Ernst & Young te vragen voor de controle op het jaar 2018/2019 een offerte aan te leveren. Na vaststelling in de algemene vergadering van aandeelhouders dat er geen bezwaar is tegen opdrachtverlening aan Ernst & Young zal de controleopdracht voor 2018/2019 worden verleend.

Preadvies

Wij bieden u hierbij de door de directie opgemaakte jaarrekening 2018/2019 aan. Deze jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring door Ernst & Young Accountants LLP. De accountantsverklaring is in het hoofdstuk 'overige gegevens' opgenomen.

Wij stellen u voor:

- De jaarrekening 2018/2019 overeenkomstig artikel 23 punt 7 van de statuten, vast te stellen zoals deze door de directie is opgemaakt.
- De voorgestelde winstbestemming goed te keuren.
- De directie te dechargeren voor het gevoerde beleid en de commissarissen voor het gehouden toezicht over het boekjaar 2018/2019

Texel, 27 juni 2019

Raad van Commissarissen:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris

P.J.M. Poelmann, vice-president

mr. J. Dogger, secretaris

S. Bakker RA

ing. M.E. Duin

III – Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	31 maart 2019		31 maart 2018	
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	4				
Schepen		106.411		110.659	
Bedrijfsgebouwen		1.529		1.712	
Overige vaste activa		4.157		3.739	
Activa in uitvoering		380		398	
			112.477		116.508
Financiële vaste activa	5		4.092		4.092
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden	6		1.596		1.405
Vorderingen					
Debiteuren		247		517	
Te ontvangen rente	7	12		24	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	331		345	
Overige vorderingen en overlopende activa	9	662		1.056	
			1.252		1.942
Liquide middelen	10		22.241		14.262
Totaal			141.658		138.209

Passiva

	Ref.	31 maart 2019		31 maart 2018	
GROEPSVERMOGEN					
Totaal groepsvermogen	11		127.293		122.306
VOORZIENINGEN	12		7.839		8.892
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Leveranciers		970		977	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	8	195		174	
Pensioen		257		284	
Vooruit ontvangen plaatskaarten		2.805		2.980	
Overige schulden	13	2.299		2.596	
			6.526		7.011
Totaal			141.658		138.209

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

	Ref.	2018/2019		2017/2018	
Netto-omzet	15	29.191		27.205	
Kostprijs van de omzet	16	<u>-21.404</u>		<u>-21.562</u>	
Bruto-omzetresultaat		7.787		5.643	
Algemene beheerskosten	16	<u>-5.122</u>		<u>-4.487</u>	
Bedrijfsresultaat		2.665		1.156	
Uitkomst der financiële baten en lasten	17	<u>45</u>		<u>605</u>	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		2.710		1.761	
Belastingen	18	<u>-609</u>		<u>-432</u>	
Resultaat na belastingen		<u><u>2.101</u></u>		<u><u>1.329</u></u>	

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in duizenden euro's

	Ref.	2018/2019		2017/2018	
Kasstroom uit operationele activiteiten:					
Resultaat uit gewone bedrijfsuitvoering		2.710		1.761	
Afschrijvingen	4	6.269		6.056	
mutaties waardering effecten	5			-553	
Mutaties voorzieningen	12	307		134	
Subtotaal		9.286		7.398	
<u>Mutaties werkkapitaal:</u>					
Mutaties voorraden	6	-191		163	
Mutaties vorderingen	8	537		-1.557	
Subtotaal		346		-1.394	
Mutaties schulden	13	-332		188	
Belastingdruk jaarrekening	18	-1.024		-833	
		-1.356		-645	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		8.276		5.359	
Kasstroom uit operationele activiteiten			8.276		5.359
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:					
Investeringen materiële vaste activa	4	-1.297		-2.716	
Desinvestering materiële vaste activa		1.001			
		-296		-2.716	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-296		-2.716
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:					
Investeringen financiële vaste activa	5			-4.000	
Ontvangen aflossingen				100	
Desinvesteringen financiële vaste activa				3.018	
Dividend		-1		-3	
		-1		-885	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1		-885
Netto kasstroom boekjaar:					
			7.979		1.758
Liquide middelen 1 april		14.262		12.504	
Liquide middelen 31 maart		22.241		14.262	
Mutatie liquide middelen boekjaar			7.979		1.758

2018: ms. 'Dokter Wagemaker', ms. 'Texelstroom' en ms. 'Schulpengat' in de Texelse veerhaven

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

1. Algemeen

1.1. Bedragen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De periode van het boekjaar loopt van 1 april tot en met 31 maart en is gebaseerd op continuïteit van de onderneming. Alle hierna opgenomen bedragen zijn, indien niet anders weergegeven, in duizenden euro's. De jaarrekening is opgesteld op 27 juni 2019.

1.2. Activiteiten

De activiteiten van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit:

- het onderhouden van een bootdienst tussen Texel en Den Helder;
- het exploiteren van horecabedrijven.

Deze activiteiten vinden in het binnenland plaats.

1.3. Vestigingsadres

Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming is gevestigd op Pontweg 1, 1797 SN, Den Hoorn. Ingeschreven in handelsregister van de K.v.K. onder nummer 37000097.

1.4. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van TESO N.V. zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

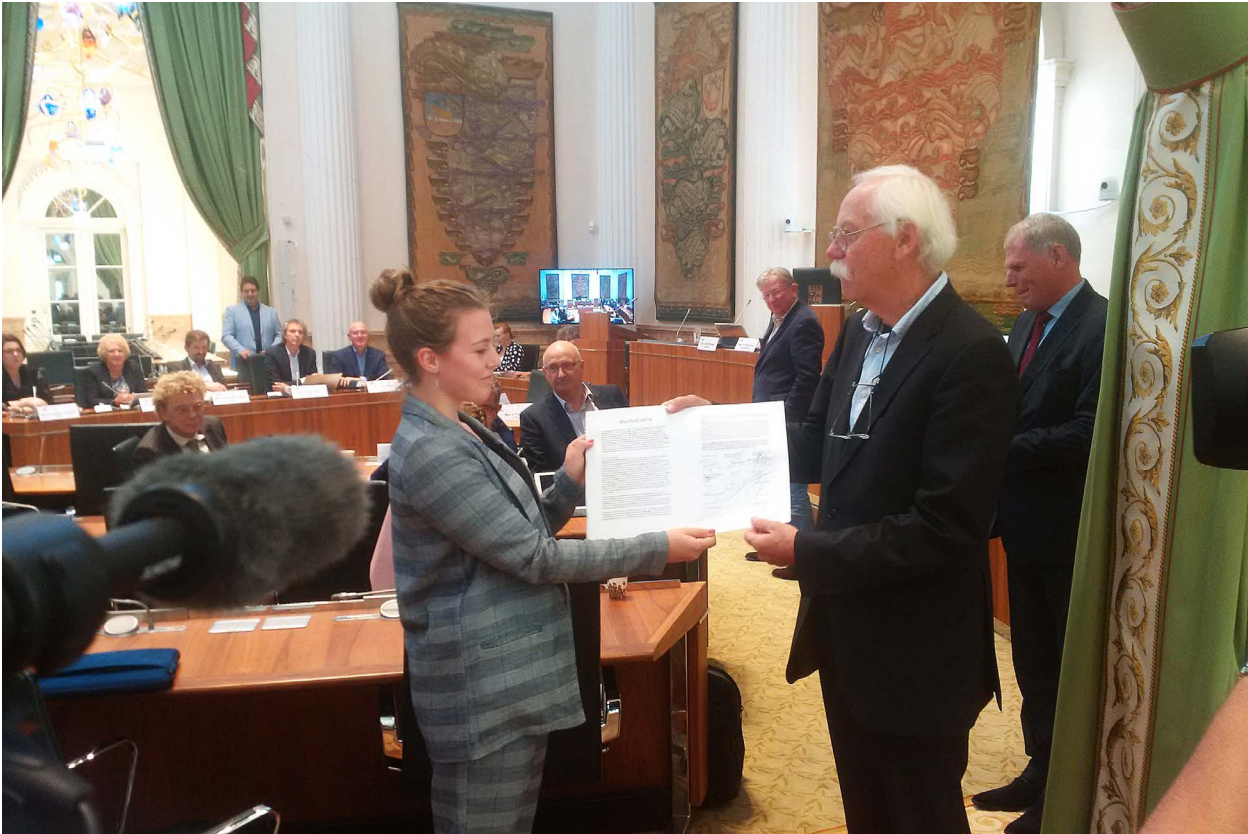
1.5. Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en haar groepsmaatschappij(en) opgenomen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen, waarin N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming direct of indirect beslissende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op de balansdatum. De groepsmaatschappij(en) worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het eventuele aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappij(en) worden geëlimineerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappij(en) zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De in de groep begrepen vennootschappen zijn:

- *N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming* te Den Hoorn (100%)
- *Rebotex B.V.* te Den Hoorn (100%)

Alle groepsmaatschappij(en) zoals opgenomen in deze paragraaf worden aangemerkt als verbonden partij.

Op 17 september 2018 overhandigde Luna Dral, na te hebben ingesproken, het ‘Manifest N250’ aan de voorzitter van de Statencommissie Mobiliteit en Financiën

1.6. Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, leden van de Raad van Commissarissen van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

1.7. Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappij(en)

Vanaf de overnamedatum worden resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Hierbij wordt als overnamedatum beschouwd de datum dat beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend in de betreffende vennootschap. De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of equivalent dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming, vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Groepsmaatschappij(en) blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

1.8. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het kasstroomoverzicht brengt, zoals de naam al zegt, de kasstromen binnen de onderneming in beeld, waarbij deze kasstroom gesplitst wordt in drie hoofdgroepen, te weten: operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Per saldo leidt dit tot een mutatie in het saldo liquide middelen. In de hier gehanteerde opzet wordt onder liquide middelen verstaan: kascapitaal, tegoeden op bankrekeningen en direct opeisbare deposito's. Onze beleggingen in obligaties en langlopende deposito's worden aangehouden als belegging op lange termijn en zijn om die reden onder de financiële vaste activa opgenomen.

Op 28 september 2018 vond de algemene vergadering van aandeelhouders plaats in de hangar van Texel International Airport

1.9. Vreemde valuta

Incidentele aankopen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de contante wisselkoers op de datum van afhandeling van de transactie.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1. Algemeen

Activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Behoudens de aanschaf van schepen, deze worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. In de balans, de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3. Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming.

2.4. Instandhoudingdoelstelling en waarderingmethode

Het systeem van waardering en winstbepaling is gericht op de handhaving van de specifieke koopkracht van het vermogen, geïnvesteerd in schepen en bedrijfsgebouwen en op handhaving van het nominale vermogen, geïnvesteerd in de overige activa. Deze beide doelstellingen worden gerealiseerd door de hierna te vermelden waarderingsgrondslagen.

2.5. Materiële vaste activa

- *Schepen*
De schepen zijn gewaardeerd conform het 'besluit actuele waarde'. De basis voor de berekening is de actuele waarde van de schepen op het moment van de ingebruikname (op basis van het inzicht dat hieromtrent is opgedaan in het onderliggende offertetraject). De herwaardering van de schepen vindt niet plaats aan de hand van de vervangingswaarde, maar op basis van de ontwikkeling van de (actuele) kostprijs. Dit betekent dat er een jaarlijkse herwaardering plaatsvindt op basis van de aanschafwaarde minus de afschrijvingen plus de inschatting van de actuele kostprijs (aan de hand van relevante prijsindexcijfers, in het bijzonder de loonindexcijfers voor de landen in de Europese Unie). Dit betreft maatwerk en er is geen andere betrouwbare referentiewaarde beschikbaar die tussentijds kan worden gehanteerd om de actuele waarde te bepalen. Gebleken is dat de indexering de werkelijkheid qua actuele waarde voldoende benadert. Daarnaast vindt bij aanschaf en verkoop van schepen een herijking plaats. Op basis van ervaringen met het afstoten van schepen wordt de restwaarde geactualiseerd.
- *Bedrijfsgebouwen*
De bedrijfsgebouwen zijn gewaardeerd op basis van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. De ondergrond van de gebouwen is verkregen in erfpacht of wordt gehuurd. Het reserve opstelsterrein en de ondergrond zijn in eigendom. Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het actief. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.
- *Overige*
De overige materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

2.6. Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. Deelnemingen en overige kapitaalbelangen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Obligaties met een vaste looptijd die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Langlopende deposito's zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'); afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

2.7. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort bepaald. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

2.8. Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs. De goederen worden verbruikt via de first in first out methode. Waarbij in beginsel de technische en economische levensduur gelijk is aan de levensduur van het onderhavige schip. Ingeval artikelen opgenomen in de voorraad niet meer voldoen aan de technische specificaties worden deze afgewaardeerd bij-voorbeeld nadat bij modificaties aan het schip onderdelen niet meer gebruikt kunnen worden.

2.9. Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, rekening houdend met mogelijke oninbaarheid, op individuele grondslag bepaald. Indien niet anders vermeld hebben de vorderingen een looptijd korter dan een jaar.

2.10. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.11. Herwaarderingsreserve

Herwaarderingsreserves worden onder aftrek van de latent verschuldigde belastingen in de herwaarderingsreserve opgenomen.

2.12. Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

- Latente belastingen

Voor tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale winstberekening wordt de daardoor per saldo uitgestelde belasting tegen het nominale tarief geldend na het verslagjaar als passiefpost opgenomen. Actieve belastinglatenties worden tegen het voor het geldende nominale tarief na het verslagjaar in aanmerking genomen, indien realisatie naar verwachting te zijner tijd kan plaatsvinden.

- Survey schepen

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de schepen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. Het bedrag dat wordt toegevoegd aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periodiciteit waarmee het onderhoud wordt uitgevoerd. Deze voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling over de boekjaren heen van de lasten voor periodiek uit te voeren groot onderhoud aan de schepen.

2.13 Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Vanwege de dijkversterking en andere omvangrijke projecten was dit in 2018 een vertrouwd beeld op de veerhavens

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1. Algemeen

De bepaling van het resultaat wordt gebaseerd op de hiervoor opgenomen algemene beginselen en waarderingsgrondslagen voor de afzonderlijke activa en passiva. Voor de toerekening van de omzet aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van het moment waarop de goederen geleverd zijn of de vervoersprestatie is verricht, dan wel het recht op vervoersprestatie is vervallen. Overige opbrengsten worden eerst verantwoord, wanneer zij zijn gerealiseerd. Voor de toerekening van de kosten aan opeenvolgende boekjaren wordt uitgegaan van de causale relatie tussen omzet en kosten. Voor zover die relatie niet direct valt te onderkennen worden kosten of verliezen opgenomen zodra zij bekend zijn.

3.2. Omzet en kostprijs van de omzet

Onder omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor diensten en geleverde goederen, exclusief omzetbelasting. Onder kostprijs van de omzet wordt verstaan de direct aan de goederen, diensten en geleverde goederen toe te rekenen kosten en afschrijvingen.

3.3. Algemene beheerskosten

De kosten van de ondersteunende diensten, te weten directie, front office en algemeen beheer, welke niet direct aan de goederen en diensten zijn toe te rekenen, zijn opgenomen onder de algemene beheerskosten.

3.4. Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa worden berekend volgens de lineaire methode, waarbij voor de schepen uitgegaan wordt van de actuele waarde, voor de bedrijfsgebouwen op basis van de historische kostprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur en voor de overige materiële vaste activa van de aanschaffingswaarde. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn bij het bedrijfsresultaat inbegrepen.

Onderhoud aan de roerpropellers van ms. 'Dokter Wagemaker' tijdens de in november 2018 bij Damen Shiprepair Amsterdam uitgevoerde dokbeurt

3.5. Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft een aantal pensioenregelingen. Deze regelingen zijn voor de verwerking in de jaarrekening aangemerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Hierbij worden premies betaald aan verzekeringsmaatschappijen of pensioenfondsen gebaseerd op het salaris in het betreffende jaar. Het betreft een middenloonregeling. N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming heeft voor deze pensioenregeling geen andere wettelijke of feitelijke verplichting indien er zich een tekort voordoet bij de verzekeringsmaatschappij of het pensioenfonds.

3.6. Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.7. Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de winst- en verliesrekening:

- financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- gekochte leningen, obligaties (tenzij aangehouden tot einde looptijd);
- waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3.8. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

4. Materiële vaste activa € 112.477 (€ 116.508)

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	schepen	bedrijfsgebouwen	overige vaste activa	activa in uitvoering
Stand per 1 april 2018	116.508	110.659	1.712	3.739	398
Investeringen	1.297	448	0	223	626
Ingebruikname activa	0			644	-644
Desinvesteringen	-1.002	-1.000		-2	
Herwaardering	1.943	1.943	0	0	0
	118.746	112.050	1.712	4.604	380
Afschrijvingen	6.269	5.639	183	447	0
Stand per 31 maart 2019	112.477	106.411	1.529	4.157	380

		schepen	bedrijfsgebouwen	overige vaste activa
Cumulatieve aanschafwaarde	1 april 2018	132.238	6.504	9.838
Investeringen boekjaar 2018-2019		448	0	867
Desinvesteringen en afgeschreven activa		-31.557	-1	-25
Cumulatieve aanschafwaarde	31 maart 2019	101.129	6.503	10.680
Cumulatieve herwaardering	1 april 2018	45.390		
Toevoegingen		3.250		
Cumulatieve herwaardering	31 maart 2019	48.640		
Cumulatieve afschrijvingen	1 april 2018	66.969	4.792	6.099
Afschrijving over toevoeging herwaardering		1.307		
Afschrijvingen boekjaar 2018-2019		5.639	183	447
Cumulatieve afschrijving van desinvesteringen		-30.557	-1	-23
Cumulatieve afschrijvingen	31 maart 2019	43.358	4.974	6.523
Stand per 31 maart 2019		106.411	1.529	4.157

De afschrijvingen worden naar tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend. De restwaarde van de schepen is in het boekjaar 2018/2019 herbeoordeeld, hetgeen heeft geleid tot een additionele afschrijving van € 300.

De investeringen betreffen onder andere de modificaties op ms. ‘Texelstroom’, vervanging van de lichtkranten in Den Helder en op Texel, vervangen van inventaris en kassasysteem van de horecagelegenheid op de veerhaven op Texel. Onder overige vaste activa is een bedrag ad € 265 opgenomen voor immateriele activa, waaronder aanschaf van software en vernieuwing van de website.

Activa in uitvoering betreffen vernieuwing van de voorrangsbanen, vervanging van een omroepsysteem en een vervangingsinvestering in een deel van de toegangsautomatisering bij de loketten. De afschrijvingen vinden plaats zodra het actief in gebruik wordt genomen.

5. Financiële vaste activa € 4.092 (€ 4.092)

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	deposito	deel-nemingen
Boekwaarde per 1 april	4.092	4.000	92
Aflossing /(des) investeringen	0	0	0
Gerealiseerde herwaardering	0	0	0
Boekwaarde per 31 maart	4.092	4.000	92

Alle vorderingen die in de financiële vaste activa zijn opgenomen hebben initieel een resterende looptijd langer dan een jaar.

6. Voorraden € 1.596 (€ 1.405)

De voorraden omvatten voornamelijk brandstof en onderdelen ten behoeve van de schepen.

7. Te ontvangen rente € 12 (€ 24)

Dit betreft met name de te ontvangen rente van de liquide middelen.

8. Belastingen en premies sociale verzekeringen € 331 (€ 345) en € 195 (€ 174)

	31 maart	31 maart
	2019	2018
Vennootschapsbelasting N.V. TESO	338	345
Vennootschapsbelasting Op de Boot	-7	
	331	345
	31 maart	31 maart
	2019	2018
Omzetbelasting	-5	5
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	-190	-179
	-195	-174

Deze post bestaat uit de vordering vennootschapsbelasting € 331 en de te betalen bedragen aan belasting en premies sociale verzekering zijnde € 195.

Op 6 december 2018 werd een stuurhuis van ms. ‘Schulpengat’ gehaald om dit op termijn op Texel te laten terugkeren

De moormasters werden op 29 januari 2019 van het ponton gehaald ten behoeve van uit te voeren onderhoudswerkzaamheden

De voorzieningen hebben overwegend een langlopend karakter.

- *Latente belastingen*
Deze post heeft betrekking op het verschil tussen de waardering van de activa en de passiva in de jaarrekening en de fiscale waardering, berekend naar het vennootschapsbelastingtarief van 25,0%. In verband met de wijziging in de vennootschapsbelastingtarieven de komende jaren is per 31 maart 2019 het vennootschapsbelastingtarief aangepast van 25% naar 20,5%. Als gevolg van deze aanpassing is een bedrag van € 1.430 overgeboekt van de latente belasting voorziening naar de herwaarderingsreserve.

- *Survey schepen*
De voorziening voor survey van de schepen is gebaseerd op een langetermijnplanning. De onttrekking in het onderhavige boekjaar betreft de dokking van ms. 'Dokter Wagemaker'. Deze was lager dan voorzien, omdat het schip relatief kort in het dok heeft gestaan en er relatief weinig modificaties zijn uitgevoerd, hierdoor heeft een vrijval van de resterende voorziening plaatsgevonden van € 189.

13. Overige schulden € 2.299 (€ 2.596)

	31 maart 2019	31 maart 2018
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.961	1.615
Overige kosten	338	981
	<u>2.299</u>	<u>2.596</u>

14. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen
Voor het gebruik van CNG geldt tot nader order een contractuele verplichting om jaarlijks 1,9 miljoen kuub aardgas af te nemen. Indien daaraan niet wordt voldaan, is TESO een bijdrage in de vaste kosten van de CNG walinfrastructuur aan Pitpoint B.V. verschuldigd. Daarnaast is met Gulf Bunkering B.V. een termijncontract afgesloten (einde looptijd 31 december 2019) voor afname van 500.000 liter gasolie tegen een vastgestelde prijs.

15. Netto-omzet

De omzet is in het verslagjaar ten opzichte van vorig boekjaar is met 7,3% gestegen.

Specificatie van de omzetcategorieën:

	2018/2019	2017/2018
Opbrengsten uit kaartverkoop	25.209	23.444
Opbrengsten uit horeca	3.916	3.676
Overige opbrengsten	66	85
	<u>29.191</u>	<u>27.205</u>

9. Overige vorderingen en overlopende activa € 662 (€ 1.056)

Dit betreft € 662 (v.j. € 1.056) aan overige vorderingen.

10. Liquide middelen € 22.241 (€ 14.262)

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, evenals vrij ter beschikking staande kasmiddelen.

11. Groepsvermogen € 127.293 (€ 122.306)

Het groepsvermogen wordt in de toelichting op de vennootschappelijke balans nader toegelicht.

12. Voorzieningen € 7.839 (€ 8.892)

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	totaal	latente belastingen	survey schepen
Stand per 1 april	8.892	7.927	965
Dotaties	1.412	486	926
Onttrekkingen	-846	-416	-430
Vrijval voorziening	-189	0	-189
VPB wijziging van 25% naar 20,5%	-1.430	-1.430	0
Stand per 31 maart	<u>7.839</u>	<u>6.567</u>	<u>1.272</u>

16. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	2018/2019	2017/2018
Lonen, salarissen en sociale lasten, zie 16.1	8.474	8.349
Kosten schepen (inclusief brandstof), zie 16.2	5.759	6.123
Afschrijvingen	6.269	6.056
Overige kosten	6.024	5.521
	26.526	26.049

16.1. Lonen, salarissen en sociale lasten

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	2018/2019	2017/2018
Salarissen	6.687	6.537
Sociale lasten	1.035	1.010
Pensioenlasten	752	802
	8.474	8.349

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode. De uitvoerder is Pensioenfonds Vervoer en de dekkingsgraad van Pensioenfonds vervoer bedraagt op 31 maart 2019 103,1%.

Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

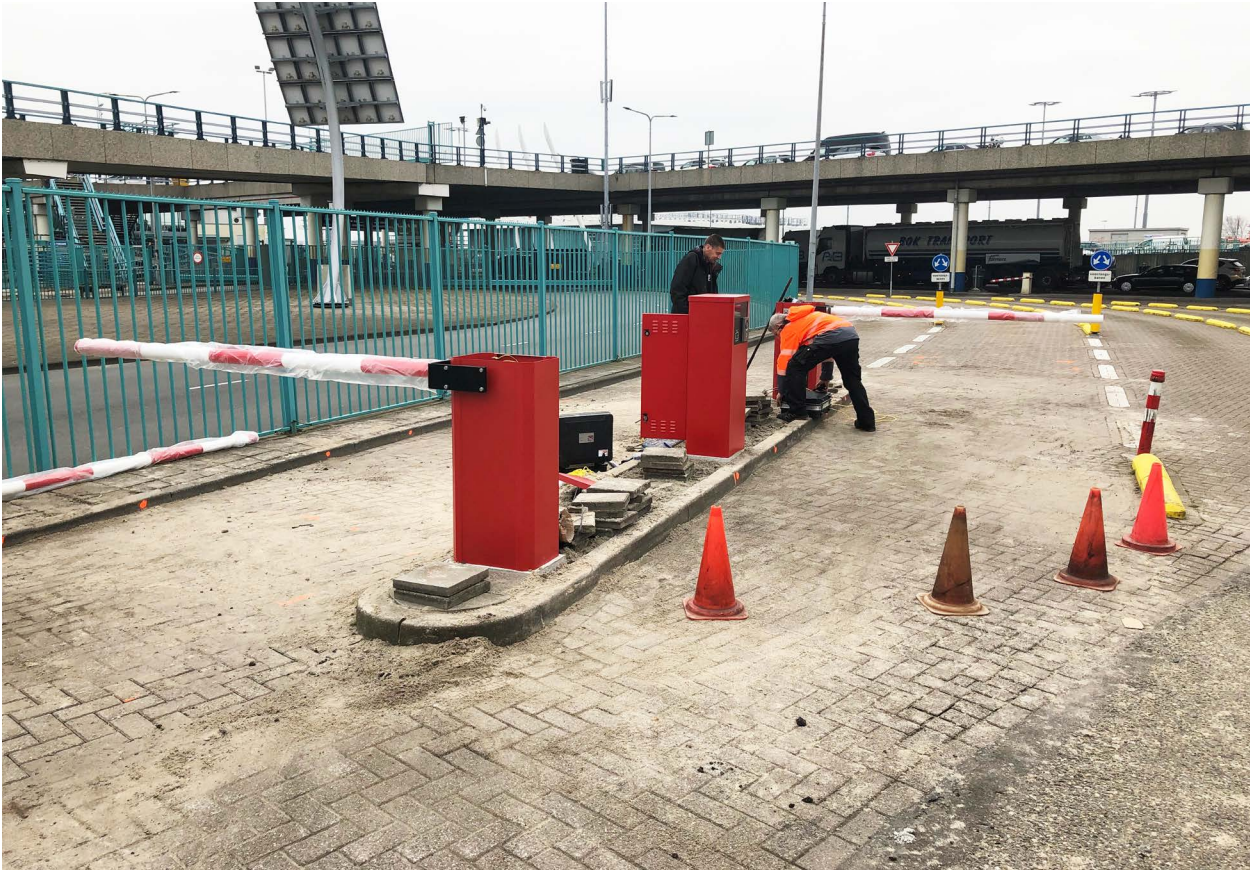
	2018/2019	2017/2018
Operationele dienst	79,7	78,6
Horeca	32,1	31,8
Ondersteunende diensten	18,4	18,1
Directie en staf	4,6	5,7
	134,8	134,2

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 195 medewerkers (v.j. 201). In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest. De commissarissen hebben in het verslagjaar gezamenlijk een bezoldiging genoten van € 64 (v.j. € 26).

16.2. Kosten schepen

In de kostprijs van de omzet zijn tevens inbegrepen de volgende kosten voor brandstof en onderhoud van de schepen:

	2018/2019	2017/2018
Gas- en smeerolie	2.780	2.907
Verzekeringen en nautische kosten	271	134
Onderhoud schepen	2.708	3.082
	5.759	6.123

De toegangsautomatisering bij de voorrangsbanen werd in de maand maart vernieuwd

17. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	2018/2019	2017/2018
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	45	65
Waardering effecten (perpetuele obligaties)	0	553
Overige rentelasten en -kosten	0	-13
	45	605

18. Belastingen

Over 2018/2019 is € 609.000 ten laste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van 22,5% (toepasselijk belastingtarief is 25%). Dit is als volgt uit te splitsen:

	2018/2019	2017/2018
Vennootschapsbelasting boekjaar	1.064	833
Vennootschapsbelasting voorgaande jaren	-40	
Vennootschapsbelasting totaal	1.024	833
Mutatie latente belasting	-415	-401
	609	432

IV – Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans

voor bestemming van het resultaat, in duizenden euro's

Activa

	Ref.	31 maart 2019		31 maart 2018	
VASTE ACTIVA					
<i>Materiële vaste activa</i>	20				
Schepen		106.411		110.659	
Bedrijfsgebouwen		1.529		1.712	
Overige vaste activa		3.934		3.634	
Activa in uitvoering		<u>380</u>		<u>398</u>	
		112.254		116.403	
<i>Financiële vaste activa</i>	21	5.092		4.994	
VLOTTENDE ACTIVA					
<i>Vorraden</i>		1.451		1.226	
<i>Vorderingen</i>					
Debiteuren		246		509	
Te ontvangen rente		12		24	
Belastingen/premies sociale verzekeringen		338		345	
Overige vorderingen en overlopende activa	22	<u>645</u>		<u>988</u>	
		1.241		1.866	
<i>Liquide middelen</i>	23	<u>22.150</u>		<u>14.174</u>	
Totaal		<u><u>142.188</u></u>		<u><u>138.663</u></u>	

Passiva

	Ref.	31 maart 2019		31 maart 2018	
EIGEN VERMOGEN	24				
Geplaatst kapitaal		45		45	
Herwaarderingsreserve		25.265		23.557	
Statutaire reserve		99.882		97.375	
Onverdeelde winst		<u>2.101</u>		<u>1.329</u>	
		127.293		122.306	
VOORZIENINGEN		7.839		8.892	
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Leveranciers		835		861	
Schuld aan groepsmaatschappijen		833		717	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		175		174	
Pensioen		257		196	
Vooruit ontvangen plaatskaarten		2.805		2.980	
Overige schulden	25	<u>2.151</u>		<u>2.537</u>	
		7.056		7.465	
Totaal		<u><u>142.188</u></u>		<u><u>138.663</u></u>	

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

TESO (Vennootschappelijk)	Ref.	2018/2019		2017/2018	
Netto-omzet		25.982		24.215	
Kostprijs van de omzet	26	<u>-20.007</u>		<u>-20.381</u>	
Bruto-omzetresultaat		5.975		3.834	
Algemene beheerskosten	26	<u>-3.408</u>		<u>-2.882</u>	
Bedrijfsresultaat		2.567		952	
Uitkomst der financiële baten en lasten	27	<u>21</u>		<u>605</u>	
Resultaat uit gewone bedrijfs-uitoefening voor belastingen		2.588		1.557	
Resultaat uit groepsmaatschappijen		98		162	
Belastingen	28	<u>-585</u>		<u>-390</u>	
Resultaat na belastingen		<u><u>2.101</u></u>		<u><u>1.329</u></u>	

19. Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de vennootschappelijke jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen waarvan invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening is in veel gevallen gelijk aan de toelichting op de geconsolideerde cijfers. Indien anders wordt dit toegelicht bij de betreffende post.

20. Materiële vaste activa € 112.254 (€ 116.403)

De boekwaarden van de materiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	schepen	bedrijfs-gebouwen	overige vaste activa	activa in uitvoering
Stand per 1 april	116.403	110.659	1.712	3.634	398
Investerings	1.149	448	0	75	626
Ingebruikname	0	0	0	644	-644
Desinvesteringen	-1.000	-1.000	0	0	0
Herwaardering	1.943	1.943	0	0	0
	118.495	112.050	1.712	4.353	380
Afschrijvingen	6.241	5.639	183	419	0
Stand per 31 maart	<u>112.254</u>	<u>106.411</u>	<u>1.529</u>	<u>3.934</u>	<u>380</u>
Afschrijvingstermijnen		25 jaar	5-25 jaar	4-25 jaar	

De afschrijvingen worden tijdsgelang vanaf het moment van ingebruikname berekend.

		schepen	bedrijfs-gebouwen	overige vaste activa
Cumulatieve aanschafwaarde	1 april 2018	132.238	6.504	9.412
Investerings boekjaar 2018-2019		448	0	719
Desinvesteringen en afgeschreven activa		<u>-31.557</u>	<u>-1</u>	<u>-118</u>
Cumulatieve aanschafwaarde	31 maart 2019	101.129	6.503	10.013
Cumulatieve herwaardering	1 april 2018	45.390		
Toevoegingen		<u>3.250</u>		
Cumulatieve herwaardering	31 maart 2019	48.640		
Cumulatieve afschrijvingen	1 april 2018	66.969	4.792	5.778
Afschrijving over toevoeging herwaardering		1.307		
Afschrijvingen boekjaar 2018-2019		5.639	183	419
Cumulatieve afschrijving desinvesteringen		<u>-30.557</u>	<u>-1</u>	<u>-118</u>
Cumulatieve afschrijvingen	31 maart 2019	43.358	4.974	6.079
		<u>106.411</u>	<u>1.529</u>	<u>3.934</u>

21. Financiële vaste activa € 5.092 (€ 4.994)

De boekwaarden van de financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

	totaal	depositos	deelnemingen
Boekwaarde per 1 april 2018	4.994	4.000	994
Waardering	0	0	98
Boekwaarde per 31 maart 2019	5.092	4.000	1.092

De rechtstreeks door N.V. Texels Eigen Stoomboot onderneming gehouden deelnemingen zijn:

Naam vestigingsplaats	aandeel in geplaatst kapitaal in %
Deelneming waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend	
Rebotex B.V., Den Hoorn	100
Overige kapitaalbelangen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend	
Kantoorpand Emmalaan B.V., Den Burg	16,7

22. Overige vorderingen en overlopende activa € 645 (€ 988)

Dit betreft € 645 (v.j. € 988) aan overige vorderingen.

23. Liquide middelen € 22.150 (€ 14.174)

De liquide middelen zijn vrij ter beschikking staande tegoeden bij Nederlandse bankinstellingen, evenals vrij ter beschikking staande kasmiddelen.

24. Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal € 45 (€ 45)

In deze post is in het verslagjaar geen wijziging gekomen. Alle geplaatste (gewone) aandelen zijn volgestort.

De specificatie van de geplaatste aandelen is als volgt (in €):

2.900 aandelen A van nominaal	f 25,-	ofwel	€ 11,34	32.899
711 aandelen A van nominaal	f 5,-	ofwel	€ 2,27	1.613
				34.512
240 aandelen B van nominaal	f 100,-	ofwel	€ 45,38	10.891
				45.403

Herwaarderingsreserve € 25.265 (€ 23.557)

De herwaarderingsreserve heeft geheel betrekking op waarderingsverschillen van materiële vaste activa, na aftrek van latente belasting op basis van het nominale belastingtarief.

	2018/2019	2017/2018
Balans per 1 april	23.557	22.267
Mutatie herwaardering	1.457	2.494
Aanpassing wijziging VpB (naar 20,5%)	1.430	0
Gerealiseerd deel per 31 maart	-1.179	-1.204
Balans per 31 maart	25.265	23.557

Statutaire reserve € 99.882 (€ 97.375)

De toelichting is opgenomen onder de geconsolideerde jaarrekening punt 4 Materiële vaste activa.

De mutatie is als volgt te specificeren:

	2018/2019	2017/2018
Balans per 1 april	97.375	93.277
Gerealiseerde herwaardering	1.179	1.204
Vrijval te betalen dividend	-1	3
Uit winstverdeling	1.329	2.891
Balans per 31 maart	99.882	97.375

De verwerking van het resultaat van het boekjaar 2018/2019 zal na het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders plaatsvinden. Conform de statutaire regeling worden de winsten uitgekeerd dan wel aan de statutaire reserves toegevoegd.

25. Overige schulden € 2.151 (€ 2.537)

De specificatie luidt:

	31 maart 2019	31 maart 2018
Vakantiegeld en vakantiedagen	1.821	1.533
Overige kosten	330	1.004
	2.151	2.537

26. Kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten

De uitsplitsing van de kostprijs van de omzet en algemene beheerskosten is als volgt:

	2018/2019	2017/2018
Lonen, salarissen en sociale lasten	7.348	7.266
Brandstof en onderhoud schepen	5.759	5.989
Afschrijvingen (inclusief 640 i.v.m. afstoten ms. 'Schulpengat')	6.880	6.011
Overige kosten	3.428	3.997
	<u>23.415</u>	<u>23.263</u>

In de kostprijs van de omzet en de algemene beheerskosten zijn onder meer inbegrepen de volgende personeelskosten:

	2018/2019	2017/2018
Salarissen	5.678	5.646
Sociale lasten	859	860
Pensioenlasten	811	760
	<u>7.348</u>	<u>7.266</u>

De berekening van de jaarlijks met de pensioenaanspraken samenhangende lasten is gebaseerd op de reeds verrichte arbeidsprestaties, de zgn. statische methode.

Het gemiddeld aantal werknemers op basis van het aantal verloonde mensdagen bedraagt:

	2018/2019	2017/2018
Operationele dienst	79,7	78,6
Ondersteunende diensten	18,4	18,1
Directie en staf	4,6	5,7
	<u>102,7</u>	<u>102,4</u>

Dit gemiddelde is opgebouwd door de inzet van 144 medewerkers (v.j. 156). Per 31 maart 2019 waren er 122 medewerkers in dienst (v.j. 126). In het verslagjaar zijn vijf commissarissen in functie geweest.

27. Uitkomst der financiële baten en lasten

De uitsplitsing van de financiële baten en lasten is als volgt:

	2018/2019	2017/2018
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	46	65
Waardering effecten (perpetuele obligaties)	0	553
Overige rentelasten en -kosten	-25	-13
	<u>21</u>	<u>605</u>

28. Belastingen

Over 2018/2019 is € 585.000 ten laste van het resultaat gebracht, wat een belastingdruk betekent van 21,8 % (toepasselijk belastingtarief is 25%). Dit bestaat uit € 1.000.000 vennootschapsbelasting 2018/2019 inclusief correcties voorgaande jaren en voor € 415.000 uit de mutatie van de voorziening latente belastingen.

29. Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum is een bedrag ad € 8.000.000 van de post liquide middelen gemuteerd naar financiële vaste activa, middels een belegging in obligaties en deposito, conform beleggingsstatuut TESO.

30. Winstbestemming

Winstbestemming

De winst bedraagt € 2.101

Krachtens artikel 24 van de statuten is onderstaand voorstel van de winstverdeling opgesteld:

Winst		2.101
Af: primair dividend aandelen B en A, 5%	2	
Aanvullend dividend aandelen A, maximaal 1%	<u>1</u>	<u>3</u>
Toe te voegen aan de statutaire reserve		<u>2.098</u>

Deze winstverdeling zal na het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders in de jaarrekening verwerkt worden.

Texel, 27 juni 2019

Raad van Commissarissen:

Directie:

drs. F.M. van den Broeck, president-commissaris

mr. drs. C.H.S. de Waal

P.J.M. Poelmann, vice-president

mr. J. Dogger, secretaris

S. Bakker RA

ing. M.E. Duin

Uw eigen aandeel

TESO heeft ruim drieduizend aandeelhouders, waarvan verreweg de meesten op Texel wonen. Of een sterke band met het eiland hebben. Bij sommigen is het aandeel al honderd jaar in de familie. Anderen komen als aandeelhouder pas kijken. Wie zijn deze mensen? Waarom hebben zij een aandeel? Hoe is het in hun bezit gekomen? En wat betekent dat voor hen? Wij laten drie van hen aan het woord.

Als inwonster van 't Horntje, destijds niet meer dan een handvol huizen, zag **Nely Beumkes – van der Slikke (100)** van nabij hoe de huidige veerhaven op Texel werd aangelegd.

“Mijn schoonvader had aandelen. Bij zijn overlijden gingen die naar de kinderen. Eerst ging mijn man alleen naar de aandeelhoudersvergaderingen. Later ging ik mee. Gezellige avonden waren dat.”

Geboren en opgegroeid in Oost verhuisde Nely na haar huwelijk met Henk Beumkes naar 't Horntje. „Mijn man was havenmeester bij het NIOZ. We woonden in een huisje achter de dijk, toen bouwde het NIOZ een nieuw huis voor ons, bovenop de dijk. Dat was prachtig wonen. We hadden uitzicht over zee, achter ons de duinen.” Nely Beumkes verving haar man wel eens als havenmeester van het NIOZ. “Henk was maatschappelijk heel actief. Hij zat ook in de gemeenteraad. Als hij er niet was, sprak ik met de kapitein als ze binnenkwamen. En dan belde ik de vrouwen op: de mannen komen thuis.”

Met de verhuizing van TESO naar 't Horntje veranderde er veel. “We woonden daarvoor in een uithoek. Hoewel de omgeving hier ingrijpend veranderde, had ik daar geen moeite mee. Het was een ander leven. Opeens hadden we de boot naast de deur. Werden we met slecht weer opgebeld door mensen die vroegen of de boot voer.”

De eerste boot waar ze op meevoer was waarschijnlijk de Marsdiep 1. “Als tiener ging ik vaak aan de overkant logeren. Dat was in de jaren dertig. Het schip had een heel gezellige roef, dat zie ik nog zo voor mij. Een knus bootje. Niet te vergelijken met de boten van nu.”

Inmiddels woont mevrouw Beumkes al weer heel wat jaren aan de Noorderhaaks. Geen uitzicht over zee, wel zicht op de boot. “In de bijkeuken hebben we toen een raam gezet. Dan konden we de kinderen en kleinkinderen aan zien komen als ze van de boot komen.”

Saskia Lemmens (56) woont vlakbij de veerhaven, maar in haar ‘oase in het groen’ merkt ze alleen bij oostenwind iets van de drukte daar.

De eerste kennismaking van Saskia met Texel dateert uit 1986. “Ik studeerde biologie en deed in het kader van die studie mee met een onderzoek naar broedsucces van scholeksters. Dat was in de tijd dat de Marsdiep en de Molengat de overtochten deden.” Daarna bleef Texel trekken, het gebied op de zuid west punt was vertrouwd én door de vriendschap met Tineke en Kees Kikkert. Tineke leed aan Alzheimer. Sinds 2010 heeft Saskia een relatie met Kees.

Enkele jaren geleden verruilde **Maarten-Willem Kuijper (32)** Texel voor Den Helder. Desondanks koestert hij zijn TESO-aandeel.

“Ik denk dat ik een jaar of dertien was, toen kochten mijn ouders aandelen voor mijn zus Evelyn en mij. Ik voetbalde toen bij Texel '94 en gebruikte mijn gratis overtochten voor als we gingen voetballen aan de overkant.”

Maarten-Willem groeide op in Oudeschild. Tien jaar lang, waarvan van vier als leerling van de MTS in Den Helder, zat hij elke weekdag op de boot. Hoewel hij nu minder vaak van de veerdienst gebruik maakt, is hij nog altijd trots op zijn aandeel. “Ik zal het zeker niet zomaar wegdoen. TESO is zo belangrijk voor Texel en dat al zo lang. Als aandeelhouder ben je deel van die geschiedenis. Dat vind ik mooi.”

Van zijn eerste reisjes op de veerboot als kind herinnert Maarten-Willem zich vooral dat hij altijd Fristi wilde en Tic-Tacs. “Een enkele keer kreeg ik die wel. Meestal zeiden mijn ouders ‘wacht maar, we zijn zo thuis.’ Ik weet ook nog dat je op de Molengat en Schulpengat aparte rookgedeeltes had, een rode en een blauwe kant. In het midden de catering en aan de ene kant zaten de rokers en aan de andere kant de niet-rokers.”

Vijf jaar geleden verhuisde Maarten-Willem naar Den Helder, waar hij niet ver van de veerhaven in het centrum woont met

Na de studie biologie gaf ze 12,5 jaar les in het voortgezet onderwijs, daarna volgde een opleiding tot therapeut. Ze heeft op Texel een praktijk, gespecialiseerd in relatietherapie. “Daarnaast geef ik les op de academie voor psychodynamica in Scherpenzeel, een beroepsopleiding voor therapeuten. Vanwege mijn werk aan de overkant reis ik veel vaker met de veerboot dan Kees. Daarom heb ik toen zijn aandeel overgekocht. Dat was via zijn moeder en grootvader bij hem beland.”

Binnenkort stopt ze met lesgeven. “Het is een lange reis, zelfs met de eerste boot ben ik daar maar net op tijd of ik ga een dag eerder en moet een nacht overblijven. Als ik vaker hier ben, kan ik Kees wat meer helpen met de boerderij.”

Als aandeelhouder kijkt Saskia niet opeens anders naar TESO. “Ik vind het wel prettig dat TESO inzet op duurzaamheid, zoals bij de bouw van de Texelstroom. Het is een mooie boot, ruim en licht. Vrienden en familieleden die op bezoek komen vinden dat ook.” Saskia heeft nog geen aandeelhoudersvergadering bezocht. “Ik wil dat toch wel eens meemaken. Wat ik mooi vind is dat iedereen, of je nu één aandeel hebt of meer, evenveel recht van spreken heeft.”

vriendin Nathalie. “Nathalie komt uit Den Helder en we werken hier allebei. Dan is dat toch wel makkelijk. Op mijn fiets ben ik in tien minuten op mijn werk.”

Maarten is als technisch specialist werkzaam bij de technische dienst SEWACO van de Koninklijke Marine. “Wonen in Den Helder is wel heel anders dan op Texel. Daar kent iedereen elkaar. Ik zie mijn burens, we zeggen elkaar gedag, maar het blijft oppervlakkig.”

V – Overige gegevens

Statutaire bepaling inzake winstverdeling	Uittreksel statuten
Artikel 24 Winstverdeling 1. De algemene vergadering van aandeelhouders is bevoegd, al dan niet op voorstel van de Raad van Commissarissen, een gedeelte van de winst te reserveren. 2. Van de winst of de dan resterende winst, wordt aan de houders van aandelen B vijf procent (5%) primair dividend over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit uitgekeerd, of zoveel minder als de voor uitkering beschikbare winst toelaat; vervolgens wordt vijf procent (5%) primair dividend uitgekeerd aan houders van aandelen A over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit. Er vindt geen verdere uitkering aan houders van aandelen B plaats. 3. Van de overblijvende winst komt veertig procent aan de houders van aandelen A toe; doch slechts voor zover het dividend in totaal hoogstens zes procent (6%) over het nominaal bedrag van hun aandelenbezit bedraagt. 4. Voor zover er daarna nog winst resteert wordt deze gereserveerd voor doeleinden van algemeen belang, en wel in die mate dat voor zover overschotten niet in een reservefonds worden gestort, deze steeds moeten worden aangewend, hetzij voor verlaging van de tarieven, hetzij voor de verbetering van het vervoer, hetzij voor aanverwante doeleinden, waardoor de continuïteit van de onderneming zal zijn gewaarborgd. 5. Het dividend is veertien dagen na vaststelling opeisbaar, tegen inlevering van het daarvoor aangewezen dividendbewijs. 6. Het vastgestelde dividend vervalt aan de vennootschap voor zover dit niet binnen vijf jaar na de betaalbaarstelling is opgevraagd.	Artikel 8 1. Niemand kan houder zijn van aandelen tot een groter gezamenlijk nominaal bedrag dan (het equivalent in euro van) tweeduizend vijfhonderd gulden (NLG 2.500,-). 2. De Raad van Commissarissen is bevoegd bij onherroepelijk besluit aan in dit besluit met name genoemde personen dispensatie van het in lid 1 opgenomen verbod te verlenen. Aan het verlenen van de dispensatie kunnen voorwaarden worden gesteld. 3. De aandeelhouder die anders dan tengevolge van overdracht van aandelen niet (meer) aan het verbod van lid 1 voldoet, kan voor al zijn aandelen het vergader- en stemrecht uitoefenen, onverminderd de dienaangaande in de statuten opgenomen beperkingen. Het recht op dividend over het meerdere van de aandelen wordt opgeschort. De opschorting van het recht op dividend vervalt indien en zodra de vennootschap op verzoek van de desbetreffende aandeelhouder niet binnen drie maanden één of meer gegadigde(n) aanwijst die bereid en in staat is (zijn) de betrokken aandelen over te nemen tegen een prijs, vast te stellen door een deskundige, op verzoek van de meest gerede partij aan te wijzen door de Rechtbank te Alkmaar, sector Kanton. 3. Stemming door gemachtigden moet krachtens schriftelijke volmacht geschieden. 4. Alleen aandeelhouders, notarissen, advocaten, registeraccountants en accountant-administratieconsulenten kunnen als gemachtigde optreden en iedere aandeelhouder kan slechts één andere aandeelhouder als gemachtigde vertegenwoordigen, alles behoudens de rechten welke de wettelijke vertegenwoordiger heeft. Ook kunnen aandeelhouders zich ter vergadering door een deskundige als hier bedoeld laten bijstaan. 5. Eenieder die ter vergadering aan een stemming wil deelnemen, anders dan wegens het zelf zijn van houder van aandelen, is verplicht vóór het tekenen van de presentielijst op de vergadering ten genoegen van degene(n) die de vergadering heeft (hebben) bijeengeroepen aan te tonen, dat hij bevoegd is het aan die aandelen verbonden stemrecht uit te oefenen. 6. De directie kan bij de bijeenroeping van een algemene vergadering van aandeelhouders bepalen dat als stem- of vergadergerechtigden in de zin van dit artikel hebben te gelden zij die op een daarbij te bepalen tijdstip die rechten hebben en als zodanig zijn ingeschreven in een door de directie aangewezen register, ongeacht wie ten tijde van de vergadering de rechthebbenden zijn. De uiterste dag van registratie mag niet vroeger worden gesteld dan op de zevende dag vóór die der vergadering. Bij de oproeping voor de vergadering wordt de dag van registratie vermeld evenals de wijze waarop de stem- of vergadergerechtigden zich kunnen laten registreren en de wijze waarop zij hun rechten kunnen uitoefenen.
Artikel 26 1. De leden van de Raad van Commissarissen en de directie, de aandeelhouders, hun gemachtigden, hun wettelijke vertegenwoordigers en overigens allen waarvan de wet zulks bepaalt, hebben toegang tot de algemene vergadering van aandeelhouders. 2. Iedere aandeelhouder, onverschillig hoeveel aandelen hij bezit, brengt slechts één stem uit.	

VI – Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

<i>Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming</i>	
Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018/2019	Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
<i>Ons oordeel</i> Wij hebben de jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 maart 2019 van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming te Den Hoorn gecontroleerd.	Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit: • het verslag van de directie aan de aandeelhouders; • het verslag van de raad van commissarissen; • de overige gegevens. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie: • met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat; • alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
De jaarrekening bestaat uit:	
• de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 maart 2019; • de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over de periode 1 april 2018 tot en met 31 maart 2019; • de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.	
<i>De basis voor ons oordeel</i> Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.	
Wij zijn onafhankelijk van Koninklijke N.V. Texels Eigen Stoomboot Onderneming zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).	
Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.	De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afweden of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd

verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap..

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerk-

zaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 27 juni 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. P.C. van Dijk RA

Manifest N250

Op woensdag 4 juli 2018 vond in Theater de Kampanje een bijeenkomst plaats inzake de bereikbaarheid van Den Helder en Texel via de N250. Tijdens deze bijeenkomst zijn onderzoeksresultaten gedeeld met de genodigden, die daar vervolgens met elkaar in gesprek zijn gegaan over de N250, onder regie van gespreksleiders Ronald Bon (De Kop Werkt) en Koen Vervoort (Ecorys). Daarbij bleek in vergaande mate consensus te bestaan over beoogde verbetermaatregelen voor het infrastructurele knelpunt in de N250, zijnde de kruising Ruyghweg/Van Kinsbergenbrug/Binnenhaven. Op basis van de door de aanwezigen uitgesproken wens om, na vele jaren van onderzoek, nu gezamenlijk een standpunt in te nemen in dit dossier, is het initiatief geboren om een manifest te concipiëren. Hierbij bieden wij u dit manifest aan. De ondertekenaars waren zelf aanwezig of hebben zich laten vertegenwoordigen tijdens de bijeenkomst en onderschrijven de inhoud van dit manifest.

Breed draagvlak

In het 'Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur' van de provincie Noord-Holland staat de N250 sinds jaar en dag in de top 10 van infrastructurele knelpunten. Wij ondersteunen als belanghebbenden uit Den Helder, Texel en aangrenzende gemeenten de op 4 juli jl. door de heer Bon in diens presentatie gesuggereerde maatregelen voor de korte termijn, die doorgevoerd zullen worden om de overlast in Den Helder tijdens de dagelijkse spits én op de vrijdagmiddag te verminderen. Daarnaast vragen wij om structurele oplossingen voor de middellange termijn voor de verkeersafwikkeling en verkeersdruk op de kruising Ruyghweg/Van Kinsbergenbrug/ Binnenhaven, oftewel het 'epicentrum' qua overlast in Den Helder. Op deze tijdens iedere spits zwaar overbelaste kruising is niet alleen sprake van vertragingen met economische schade tot gevolg (circa € 1,5 miljoen per jaar), maar komt tevens de veiligheid van de weggebruikers en leefbaarheid ter plaatse in het gedrang. De belasting van dit kruispunt en de doorstroming op de N250 kan de komende jaren verder negatief worden beïnvloed door de voorgenomen plannen voor aanleg van de Boerenverdietsluis/routering met pleziervaart door Koopvaardersluis/binnenhaven, waarbij zowel de Van Kinsbergenbrug en Zeedoksluisbrug vaker zullen worden opengesteld voor varend verkeer.

Na bestudering van de onderzoeken die gedurende de afgelopen ruim 20 jaar zijn uitgevoerd, hebben wij elkaar als partijen gevonden in de gedeelde, gezamenlijk ambitie om de samenkomende verkeersstromen op het knooppunt Ruyghweg/Van Kinsbergenbrug/Binnenhaven te ontvlechten. De oplossing hiervoor zal een positief effect hebben op de bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en luchtkwaliteit. Daarnaast zal het een positieve bijdrage leveren aan de (economische) ontwikkeling van onze regio.

Het geniet sterk onze voorkeur om gebruik te maken van de vele reeds voorhanden zijnde onderzoeken. Daarbij zijn verschillende oplossingen aangedragen om de concentratie en de intensiteit van de onderlinge verkeersstromen op de kruising Ruyghweg/Binnenhaven/Van Kinsbergenbrug te verminderen. Ondertunneling van dit kruispunt was destijds één van de

denkrichtingen om tot een verbetering van de doorstroming te komen, had destijds de voorkeur van de provincie en kan daarom onderdeel zijn van de verdere studierichtingen naar een plan voor de (midden)lange termijn.

Van het ontvlechten van de verkeersstromen op de kruising Ruyghweg/ Binnenhaven/Van Kinsbergenbrug profiteren naar onze overtuiging niet alleen de ondertekenaars van dit manifest, maar tevens de inwoners van Den Helder die woonachtig zijn langs de N250 en/of werkzaam zijn bij bedrijven in de haven. Bovendien verbeteren de verkeersveiligheid en leefbaarheid in Den Helder en vormt de verbetering van de bereikbaarheid in Den Helder een belangrijke voorwaarde voor een aantrekkelijker vestigingsklimaat voor zowel bedrijven als nieuwe inwoners. Vanzelfsprekend ondersteunen wij aanvullende initiatieven die op middellange termijn gerealiseerd kunnen worden om de bereikbaarheid van en door Den Helder verder te verbeteren. Wij weten ons gesteund door de gemeenten Texel en Den Helder in onze wens om ook tot een structureel duurzame oplossing te komen.

Wij doen middels dit manifest een dringend oproep aan de provincie Noord-Holland om, in samenspraak met de gemeenten die verenigd zijn binnen De Kop Werkt!, prioriteit te stellen bij een verkenning van oplossingen, waaronder onder andere een tunnelbak met viaduct op de kruising Ruyghweg/Van Kinsbergenbrug/Binnenhaven.

Koninklijke Marine
Haven- en Scheepvaart Vereniging (HSV)
Helderse Ondernemers Vereniging (HOV)
Texels Ondernemers Platform (TOP)
Willemsoord BV
Helderse Ondernemers (Binnenstad) (HOB)
Ondernemers Vereniging Koopvaardersluis (OVK)
TESO
VVV Texel
Peterson DH
DHSS
DAMEN Shipyards DH
Visafslag Den Helder/Texel
Ondersteund door:
Gemeente Den Helder
Gemeente Texel

Colofon

Fotografie:

Flying Focus

Evalien Weterings

Ruud Alting

Stefan Krofft

Pieter de Vries

Koen van den Driesche

TESO archief

Vormgeving en prepress:

Ralph Grabowski, Zilte Zaken

Druk:

Langeveld & de Rooy

Oplage:

750 exemplaren

